

בתוכם מאמרים אסיחים וראוים
להעלות על הדפוס.

ועתה אבוא על סדר דבריו

מה ששאל על סדר יחסינו הגה
יש אתי פינקס היחוס אשר
כתב לי הרב הגאון ר' נתן נטע
ראנער זצלה"ה מקאזביעל וחתם
עליו בחתימתו ואכתוב כאן בקיצור
רק מצד אבי וצלה"ה:

(א) שם אבי הרב החסיד הלפון ר'
זאב וואלק יתודא אורנר
מלאדו אחי החסיד הנביר הישיש
ר' חיים ע"ה מפיעטרכוב (אשר
נפטר זה שתי שנים בפיעטרכוב בן
תשעים וד' שנים וכעשרה נ"ע יום
לסד ש"ס ומשניות והי' מפורסם)
וביתו הגדול אשר דר אצלו תמיד
הגאון ר' מאטיל' הורוויץ וצלה"ה
ירשו בנותיו ובניו אשר לא הכרתים
והוא הי' גיסו של הנביר החסיד ר'
יחיאל פערל ע"ה ואביו (לא אזכור
שמו אבל ידעתי שהי' בעל תפלה
בר"ה ויוה"כ אצל הצדיק ר' יצחק
וצלה"ה מווארק' ושם יוכל להתודע
אצל בנו הנביר ר' אברהם'סשע
פערל כווערזוכניק סמוך למחתנו)
הי' חותנו של דודי ר' חיים וצ"ל,
ואחיו השלישי הי' הנביר החסיד
ר' שלמה אורנר מווארנוב ומאפאטשנע
חותנו של ר' מענדל מאלעניצר בן
הצדיק ר' יחיאל פישע ויל ממאלעניץ
בן הרבי מאלכסנדר וצלה"ה ועוד
יש לו בנים ובנות במאמאשוב
ובווארנוב, ועוד הי' להם אחות אחת
שמה ברכת ע"ה היתה צריקת
בווארנוב ושם בעלת ר' משה איי
דעלשטיין ע"ה נכד הרבי מלובלין
וצלה"ה:

(ב) ואבידע וכלהו הוא הנביר
החסיד הלפון ר'
אברהם

זאת נשלח לי מהרב ר' הגון העניך
אורנר אב"ד דק"ק לאסקרוב

ב"ה יום ג' נצבים לסדר כאשר
שש על אבותיך שנת תרפ"ז
פה לאסקרוב.

שלמא רבא מן שמיא, לקדם די
ממלל רברביא. ונבוריא,
ואתיא מן צדיקיא גאונים וקדושיא
ה"ה ידידי ש"ב המפורסם חובר
חיבורים מחוכמים ונעימים ומפורסמים
שהיה שבתו אין די באר נודע
לשם ולפאר כו' כו' כש"ת מ'
יועץ קים קדיש שלישיא לבית
ראקאין בפרשימיק.

אחדשה"מ כמשפט לאוהבי ר' ולחושבי
שמו.

הנה מכתבו הגיעני בימי הספירה
מחודש אייר העבר השנתי אך
מחמת הרבה סיבות לא יכולתי
להשיב לו כראוי לו, רוב התלאות
ותלאות ועיקר הבריאות המה הי'
בעוכרי, ועתה ת"ל כי הוטב מעט
הגני בזה להשיב כיד הי' הטובה
עלי, אך אחת אחפלא מדוע לא
הרפס אף מעט ומעט אשר כתבתי
לו מאז ומקדם אף כי לא ידעתי
מה כתבתי לו אז וביני לביני ופצעי
המלחמה ננעו בי במשך הזמן הלז
ונשרפו כל רכושי ומאורי וכיתי
וגם בתוכם הרבה והרבה חרדתי
תורת אשר ספחתי ורכיתי זה רבות
בשנים אשר ע"ז דוה לבי והיא
אבידה שאינה חוזרת וגם נשרפו
ונאבדו הרבה כתבי קודש מאכותי
הקדושים וגם מהרבה גאונים וצדיקים
ותשובות בעצם כ"ק ממון
מסאכאמשיב וצלה"ה אשר לא
נרשם עדיין עכ"ז וזכרנו כיזב לי שהי'

שיח שרפי קודש

64

אברהם וצלה"ה אורנר מזארנוב
ושם מנ"כ :

(ג) הרב הגאון החסיד ר' יוסף
וצלה"ה מאפאטשנע אחי
הרב הגדול הצדיק מופת הדור ר'
יעקלי מפילץ בנו התריף העצום ר'
יעקב שו"ב הנקרא ר' יעקל חריף
אשר שם הרב אחי התריף מ' יעקב
אבר"ק נאשעלסק נקרא עליו :

(ד) הר' ר' ארון וצלה"ה ה'י' דר
בכפר וה'י' היהודי הקדוש
אצלו למד חמשה שנים עד שנתגלה
כי זקינו ר' יוסף הגי' ואחיו ר'
יעקילע למדו אצלו ועוד ה'י' לו
ג' תלמידים (והרב הצדיק היהודי
וצלה"ה אמר) וזקינו ר' יוסף ז"ל
סיפר אשר בעת שהיהודי אמר
להם פלפול בעת למודם הבבא
הפאל הראשון ידעו כולם והבבא
השני' לא ידעו כולם אך הוא לבדו
והפאל השלישי הוא ידע מעט
ואח"כ הלך היהודי הקדוש אנה
ואנה הלך וחזר בבית ולא ידעו כלום
והוא אמר פלפול והיהודי הקדוש
אמר על זקינו ר' יוסף וצלה"ה
כשור איננו יודע גבורתו כן ר'
יוסף אינו יודע כחו בלימודו כי
הוא גאון עולם, וקרא עליו שאנק
ספרים שלו ודרכו בלימודו שה'
סוחר ונסע עם ברזל וכאשר בא
מדרכו וה'י' נביר גדול נסע לבית
המדרש והתחיל ללמוד ובאפאטשנע
ה'י' לומדים גדולים וכאשר ה'י' להם
קישיות חסרות הניחו לשאול לר'
יוסף וצלה"ה וכאשר שאלו לו
התורף ללמוד הנמרא עם פשט
ואח"כ ה'י' שואל להם שיאמרו הק'
וכששמעו למודו לא ה'י' להם מה
להקשות לפי הפשט :

(ה) היהודי הקדוש התנה שיקח
בכל זמן תלמיד אחד

עמו בנסעו לרבו מלובלין ואשת
מכרת באורחים וקנתי ה'צ' פאלע
ה'י' מכברו מאוד וה'י' אצלה לאיש
קדוש וכאשר נסע ממנה הניח לה
ברכה שתאריך ימים עד מאה
ועשרים שנים וכך חיתה מיום ליום
וזקינו ר' ארון וצלה"ה הניח מטה
שלו וגם תפילין וסיפר לי אבי
וצלה"ה שרצה ליקח התפילין הנ"ל
עבור רבו הקדוש בקאצק וצלה"ה
בעד מאה ועשרים רובל ונסע
לקאצק ליתן לו מחנה התפילין
מהיהודי וצלה"ה ולא רצה, ובמח
ה'י' לו ענין בזה :

אשתו של זקינו ר' אברהם באות
ב' הצדיקות ליבא (היא היתה
ב' בית אצל היהודי הקדוש ורבי
ר' בונם וצלה"ה בפרשיסחא אשר
דרה שמה והיתה עלמה והיתה
משמשת להם בכל מה שצריך להם
ואבי וצלה"ה סיפר לי אשר בהיותו
עוד עלם הלכה אמו עמו בפרשיסחא
הצדיק ר' יצחק וצלה"ה מזארקי
ולקאצקער (ואינני זוכר כמדות
לי שה'י' בהיותם רבם של חסידים
כבר) וקראה להם בשם יצחק און
מענדיל פעהרערץ מיר מיין וואלף
בלשון אתה והיתה צדיקת גדולה
והיא היתה בת הצדיק ר' חיים
מפרשיסחא ואשתו זקנתי ה'י' שמה
הצדיקת מלכה ומסורת בידינו
וסיפר לי אבי וצלה"ה שבאם
ה'י' חולה בעיר פרשיסחא
ובאו להיהודי וצלה"ה וכן להצדיק
הר"ר פישעלי מסטריקוב צו להם
לילך דר' חיים הנ"ל שיאמר תהלים
ולא ה'י' לו בנים זכרים ותרבי ר'
בונם אמר לו שבתך ליבא הוא טובה
לך מעשרה בנים. ו) אחיו של ר'
חיים וצלה"ה ה'י' הצדיק הקדוש ר'
אברהם אבא מעיר חדש תלמיד
טובהק מהרבי ר' בונם וצלה"ה
ומהיהודי

אמת ששמעתי מוקן גדול הרב ר' מאיר זצלה"ה אב"ד דפה):

(י) ואבי זצלה"ה סיפר לי שפעם אחת ביום טוב ישבו

הקאצקער והחבראי שלו בבית אור לשתות יין בפרשיסחא ור' קלמן

זצלה"ה עם החבראי שלו ישבו לשתות בבית אחר במרחק רב

מקאצקער ואמר ר' קלמן לאברך אחד לך לר' מענדל טאמאשאווער

ותביא אותו באזינו אלי ניי צו מענדלין און ברענג איהם (צו

שלעפין) ביי די אויערן ואברך הלך ולא אמר לו כדבריו משום דרך

ארץ ויראה רק אמר לו שר' קלמן בעהם אייך איר זאלט קומען צו

איהם והקפיד הקאצקער ואמר בקול רם אזוי האט ער דיר ניואנט

בהקפדה ובתמיץ, מהקול נפל פחד ואימה על האברך ואמר לו כל האמת

כלשונו ער האט ניהייסין ברענגען אייך ביי די אויערען וכפף א"ע

הקאצקער והרכין א"ע ואמר נו בקול גדול היינו שיקח אזויו

ויוליכנו לר' קלמן הנ"ל וכך עשה ומכאן נראה רוח קרשו של הקאצ-

קער וצוקתו של ר' קלמן זצלה"ה והי' אש שדהבת ונפטר והלך

לעולמו בימי עזוסיו ז"ע ויש הרבה סיפורים ממנו אך נחזור לראשונות

והצדיקים ר' אבא מע"ה ובניו ר' ר' קלמן זצלה"ה מובאים בשה"נ ה'

הי' גם בדור דור ודורשיו אך לא ידעתי שם אביהם של ר' חיים

ואחיו ר' אבא"לי זצ"ל אולי כבודו יוכל לידע ממצבה בפרשיסחא ומע"ה

ומספרים או משמועה וממשפחה בשם נא להודיעני כי כבודו הוא

כמוך לשם:

(יא) זקנתי מ' מלכה אשת ר' חיים היתה בת הנניד החסיד

ר' ארי' ליכוש מפרשיטיק (כן כתב

דבר

ומהיהודי זצלה"ה אביו של הרב הקדוש הצדיק ר' קלמן זצלה"ה

ניי שמעטיר:

(ז) וסיפר לי אבי זצלה"ה ומפורסם המעשה אמת שאחרי פטירת

היהודי הקדוש נמנו כל החבראי לדודי זקניו ר' אבא"לי מניישטאט

והוא נהל ערתו יותר מחצי שנה אך פתאום כאשר ישבו כל החבראי

צדיקים גדולים אצלו על השלחן והוא בראש ונהל אותם פתאום הלך

משלחן ולקח שעפיר ושעפיל והלך לרבי ר' בונם ואמר אני משמש

אתכם ואתם רבי ולא אני מזה נראה צדקתו עד להפליא:

(ח) והקדוש ר' קלמן הי' אצל תעמעריל מווארשא נ"כ

ורכב פעם על הסוס ששיטקעם שהוא מקום סמוך לפרשיסחא ואמר הרבי

ר' בונם עליו בעת שר' קלמן רוכב על השיטקעם עם פלאשטיץ

וקעלנער (כי אז הלכו פלאשטיץ וקעלנער בנדים כאלה) צריכים כל

הרבי'ם הרבנים ואדמו"רים לילך אחרינו ללמוד ממנו היתורים שמיתר

אז ר' קלמן:

גם זאת סיפר לי אבי זצלה"ה.

(ט) ומפורסם המעשה שבעת שבא החידושי הרי"ם בפעם

ראשונה לפרשיסחא כבדו בלעקין יי"ש כי הוא הי' העלוי מפולין

אז וצוה הרבי ר' בונם זצ"ל למשמשו שילך לר' קלמן ניי שמעטער שיש

לו סטאנציע טובה שתי חדרים מיוחדים שהכין עבורו הרבי ר"ר

בונם זצלה"ה שיתן חדר אחד לר' איטשע מאיר מווארשא ואמר ר'

קלמן זצלה"ה למשמשו ווער איז דער איטשע מאיר לך אל הרבי

ותאמר לו שאין לי סטאנציע עבורו (ואפשר שיציל אותו מניאות והוא

שיה שרפי חודש

אמו של הרב מקאליבעל (וכתב הרב מקאליבעל כי מסורת בידו אשר סיפרה לו אמו מ' חנה שהיתה יתומה ונתגדרה בפרשיטיק אצל שארה הרבני תחמיר מ' פנחס בן הרה"צ מ' מאיר'ל מאסמטראווצי ובא לשם הרה"צ ר"ב מאסמטראווצי והי' דרכו בעת שבישלו עבורו תבשיל לצוות שיביאו לו מים מנהר מים ושלא לדבר מעת בואם עם מים מנהר עד ששמו אותם בכלי לבשל ואמו מ' חנה ע"ה בכל עת היותו שם הלכה היא אחר המים ושמרה פקודתו ובטרה נמנו משם קרא אותה ובירך אותה שתזכה לבן או בנים ת"ח ובעה"י נתקיים קצת ברכתו יתן השי"ת שתקיים ברכתו לנצח ולא ימוש ד"ת מפניו ומפי זרעינו וז"ו עד עולם:

רברי הכותב נתן נטע הכהן בן מו"ה צבי הכהן ז"ל אבר"ק מקאליבעל עכ"ל).

(טז) עתה אבקשו להתודע משם ובפרשיסטא ואבאמטשנא וזארגוב ממשפחה הג"ל כי אין אני יודע כלום ומכיר אותם. אך מאמי ע"ה יש לי יחס גדול ונקראת משפחת פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן וגם אדמו"ר זצ"ל מאלכסנדר ר' חנוך זצלה"ה הי' ממשפחתנו ויחס א"ע אהנו עד עלי הכהן ואין כאן מקום להאריך ולכתוב:

עתה אתחיל לכתוב איזה דברים ששמעתי מאנשים נאמנים וזקנים ממקורים נאמנים ואמתים או שהי' בפניהם ושענו בעצמם או שסיפר להם איש שהי' אצלו ממש וכבודו יפאר ויהדר בלשון צח ומצוחצח אך לא ינרע ולא יוסיף ח"ו מאומה וד"ל. ולדעתי ראויים להעלות

חרב הג' ר' נטע מקאליבעל וצלה"ה וכמדרומה לי ששמעתי כן מדורי ר' חיים ז"ל ומאבי לא שמעתי אך שמעתי ממנו שהיתה אחות ר' פישעלי פשיטיקער ור' מאיר'ל מאסמטראווצי:

(יב) בן הרבני הנגיד ר' חיים משם: (יג) בן הרב המאוה"ג החסיד ר' נפתלי הירש אבר"ק פשיטיק: (יד) בן הרבני מ' יצחק ז"ל מנוע הנאון ר' מאיר ז"ל שהי' אבר"ק שירלוב וק"ק אייוזשטאט ודיין במאכאטשוב בעהמ"ח פנים מאירות וכתנות אור בן הרב מ' יצחק נכד הנאון הגדול ר' מאיר הכהן אשכנזי בעל נבורות אנשים אביו של בעל הש"ך בן הנאון מ' משה כ"ץ אשכנזי אבר"ק דינהווען ולמעלה בקודש קדשים ועיין בהקדמת מ' הארוך לש"ך שכותב יחוס הש"ך וכן במ' שורת השיב ר"א ג"כ ואצלי יש ג"כ מהרב דקאליבעל הג"ל (והרב מקאליבעל כותב בדרך אפשר שהרב מ' יצחק אבי הרב נפתלי הירש הי' בן ר' צבי הירש בן הפנים מאירות והוא ספק ומדודתי ברכה שמעתי שהיחוס מונח בקראקא ולא ידעתי אצל מי):

(טז) בני הרבני הנגיד ר' ארי' ליבוש מפרשיטיק הנ"ד הי' א' זקנתי מ' מלכה ב' הרב החריף החסיד מ' ירוחם פישל מפרשיטיק. ג' הרב הצדיק איש מופת המפורסם ר' מאיר מאסמטראווצי ותחת נכדיו יש הרבה כתבי קודש ממנו ואצל הרב מקאליבעל יש ג"כ קצת כתבי קודש ממנו. ד' בנו הרב החסיד ר' יצחק מפרשיטיק אבי של האשה הצנועה מ' נעמא אם האשה הצנועה מ' חנה נפטר שנת תרל"ו בעיר אינאוולאדו סמוך לטאמאשאו

בחדרי חדרים אפי' בסטה תחת הכסת:

(א) סיפר לי הרה"ג ר"מ זצלה"ה אב"ד רפה שכל הצדיקים אמרו על היהודי הקדוש שהוא מופשט מתאוות ג"ע כמו מת שמונה עשרה שנים בקבר שאין לו תאוה לא כמו מת רק כמת אחר י' שנים וק"ל:

(ב) סיפר לי הנ"ל שהיהודי הקדוש אמר על עצמו שהוא הי' מופשט מכל תאוות היינו ממון ועריות וכל שאר תאוות ואמרו ששלחו אותו לעוה"ז לשבר כל התאוות ואמרו משל ע"ז לאיש סוחר יערות שהי' לו מסחרים גדולים שהרויח הרבה ממון בפעם אחת ואמרה לו אשתו שצריך לו היימישי פרנסה ג"כ היינו שירויח בתמידות על פרנסה מעט מעט ולא יחסר כלום בכית כמו שיקרה אצל סוחרים גדולים הורטאווינקעס שפעם יחסר פרוטה בבית מחמת עסקים הגדולים והתיישב א"ע ועשה לה שענק בית משקאות שזה מסחר לאחדים כמוכן אך הי' לו הצלחה גדולה ומכר הרבה מאוד ונעשה הורטאווי סקלאר ושוב לא הי' לה היימישי פרנסה והתיישב ועשה לה חנות קטן עם בשמים אך הי' לו הצלחה גדולה ונעשה הורטאווי סקלאר קאלאניאל וכן עשה עוד מסחרים עם הערינג וכדומה אך עכ"ז נעשה סקלאר מחמת ההצלחה שלו והתיישב א"ע שיעשה מסחר עם סמאלע וזשענעטש כי מזה לא יוכל להיות מסחר גדול כי אין צריכין להרבה זשענעטש וסמאלע אך להצלחתו ג"כ מסמאלע נעשה מסחר גדול והורטאווי כן בא לעולם הזה לשבור תאוות מסון ונעשה מזה הורטאווע סקלאר כי ידוע כחו גדול בצדקה שלא הניח

אף

להעלות על הרפוס למען יראו כחן של צדיקים וגם הדברים שכתבתי לעיל מאבותי ג"כ ידפים כראוי ואולי גם כל סדר היחוס, וכעוה"י ווכל להיות ספר שלם מכל הדברים שאני כותב כאן:

(יז) סיפר לי אבי ז"ל מזקיני הגאון ר' יוסל ז"ל מאפאטשנא אשר היהודי הקדוש זצלה"ה אמר לו בזה"ל א בעל מופת צו זיין איז נישט קיין קונץ א לאדע בעל מדריגה קען פערדרייען שמים וארץ נור איז צו זיין איז שווער, ואמ"ר זצלה"ה סיפר זאת לאדמו"ר מסאכאטשורב זצלה"ה והתפלא ע"ז מאוד והלך איזה פעמים הלך וחזר על הבית ועיין בזה מאוד ואמר בזה"ל אזוי האט ער גיזאנט א ווא ווא ושיבת מאוד זאת:

(יח) גם זאת סיפר לי אבי ז"ל אשר סיפר לו אביו-החסיד הישיש הגדול ר' אברהם זצלה"ה שהי' פעם בביהמ"ד בפרשיסחא בעת שבא הרב הצדיק ר' אברהם משה זצלה"ה מטייל כי מנהגו הי' שנסע בכל יום ויום על המרכבה לטייל ובא מטייל לביהמ"ד ולא ראה זקניו הג"ל והתפלל ערבית בביהמ"ד בלי שום תנועה קלה כאיש פשוט ואח"כ הלך מביהמ"ד וראה זקניו שהי' באותו מקום שהתפלל נחל של דמעות:

(יט) סיפר לי אבי ז"ל שהיהודי הקדוש זצלה"ה אמר על עצמו שבכחו להתפלל אפי' בקור ובחורף גדול על העלי' בלי לבושים רק בחלעטי' ויהי' נחל מים מועה וחמיסות מהתפלה כמו בחום גדול:

(כ) גם אמר פעם אחת שהוא יודע מה שעושים היונגע לייט

שיח שרפי קודש

(כו) שמעתי ממאכאמישוב בשם
הקאצקער תורת ד' תמימה דער
פילקאשעק זאל זיין גאנץ:

(כח) שמעתי מאבי ז"ל שהי' פעם
אחת בקאצק אצל
הקפות בשמע"צ או בש"ת והלך
הרבי מקאצק מביב הביטה עם
הספר תורה עם הקפה ובעת בואו
חקאצקער למקום אבי ז"ל אמר
הקאצקער הפסוק בהיכלו כלו
אומר כבוד נשתנה אבי ז"ל ונדרמה
לו שעומד בהיכל ושומע מכל
המלאכים שאומרים כבוד ואחר כך
סיפרו לו התסידים גדולים שבעת
שומעם במקומם הפסוקים אחרים
כגון הבו לד' בני אילים הבו לד'
כבוד ועזו נדמו להם ג"כ ששומעים
ממלאכים ומאבות הקדושים הבו
לד' כבוד ועזו וכדומה והי' כולם
אנשים אחרים בהתעלפות:

(כט) סיפר לי אבי ז"ל שהי' בקאצק
בעת שבאו העולם בחזרה
מאזביצא והי' מנהג בליל שבת
דוקחים שלום ובכל השבוע הי'
נפטרים ממנו בפרידת שלום ואבי
וצ"ל הי' מקורב אצל הקאצקער
ואהב אותו למאוד ורצה לדבר עם
הקאצקער וצוה לו להמתין בהיכלו
עד אחר הניזענענען וההסידים קראו
להיכלו קדשי קדשים כי בשם לא
נכנס שום איש וראה את כל
הניזענענען שהי' כולו רוח הקודש
בתוך הבאים הי' איש אחד שנתן
לו היר לניזענענען וחקאצקער לא
הביט על שום איש כי הי' לו
ברעמטען גדולים והאיש הג"ל לא
לקח ברכת שלום בליל ש"ק אך
הי' נחוץ לדרכו ולא הי' לו שהות
להמתין בכל השבוע ואמר שיוצא
ירי שניהם והקאצקער אינו מביט
כלל ולא ידע אך בהנישו היר נשא
הברעמטען

אף פרוטה אחת בביתו שלא נתן
לצדקה וכראות הבע"ד שזה אין
היימישי פרנסה נתנו לו תאות
הניאוף ועריות אך מזה נעשה
הורטאווי סקלאר כי דא הי' איש
כסותו בלתי תאוה כלל וכלל וכן
בשאר תאות ומה עשה נתנו היימישי
פרנסה אשתו שייגריל שזה יהי' כמו
סמאלע כי היא הציקתו וצערתו
מאוד אך גם מזה נעשה הורטאווי
סקלאר כי גם זאת לא הועיל אצלו
כידוע:

(נ) גם זאת סיפר לי הג"ד אשר
פעם אחת בגיל יוה"כ
ישבו אצל הרבי ר' בונם וצללה"ה
הרבי מקאצק והרבי מווארקיי והרבי
מאלכסנדר והרבי ר' בונם שכב
על הזאפע והם יושבים אצל השלחן
בשתיקה ודרך ארץ פתאום שמעו
קול דופק על הפתח וחלון והרבי
מאלכסנדר ברח מחמת פחד לחוץ
אך הם ישבו והרבי מווארקיי אמר
הרבי ישן ועריין הי' הקול דופק
אז אמר הקאצקער בקול גדול א
העזה דאס איז דער רבי שלאפט
דרך ארץ ונשתק הקול ובטח הי'
נפטרים צריכים לתיקון:

(כד) סיפר לי אבי ז"ל שהוא בעצמו
שמע בקאצק תחת החלון
של הרבי יללות וקולות גדולות
בלילה ולא נראה שום איש שם
והפחד הי' גדול אך הוא לא פחד
ובחוש ראה שהי' לתיקון נשמות:

(כה) סיפר לי אבי ז"ל שהקאצקער
אמר לא יהי' כך אצ"ל זר
נאט זאל נישט זיין ביי דיר פרעמד:

(כו) מאבי ז"ל שאמר הקאצקער
אלקי מסכה לא תעשה
לך זאלסט דיר נישט מאכען א
ניגאסענעם גאט:

אכילת כורך חלק הקאצקער כורך
ושאל להחסיד ר' הירש מאמאשאווער
הירש, משה'לי האט שוין גיהאט
כורך ובתוך הדברים חור ואמר
משה איז דאך נישט קיין מחותן צו
קרח קרח איז דאך מחולק גיוועזן
אויף משה ואמר ארמור'ר מסאכא-
משוב ע"ז כי אז הבין מעט כונתו
אך אח"כ איוה שנים הבין בטוב
והם עמוקים מאוד ודבריו ה'י'
כמלאך אלקים ולא כמלאך רק
כשרף (ואפשר יש לומר פשט כי
כורך הוא התכללות סרור ומצה
ופסח ולא בהתחלקות רק יהי' כולם
יחד כמו בארבעה מינים ועוד יותר
וקרח לא רצה בזה רק בהתחלקות
ויש לדבר בזה הרבה ואין כאן
מקום ובטח כונתו ה'י' בסודי מודות
ורזין דאורייתא אשר לאו כל מוחא
סביל דא אך מעט במעט יש לפרש
כנ"ל באריכות. הכותב הנ"ל):

(לב) שמעתי מאדמו"ר הנה"ק ר"ש
מסאכאמשוב וצללה'ה
אשר ישב בחדר החיצון של אביו
ארמור'ר הק' וצ"ל בעת שהי' חולה
והטו ראשו על השלחן וגדרם מעט
אז בא אליו איש גדול וחסיד מגדולי
חסידו פרישימחא וקאצק שגפטר
כבר הרבה שנים (עוד בימי קאצק)
ורצה לילך לפניו לאביו הקדוש ולא
הניח אותו באמרו לו שחולה הוא
ועתה ישן מעט והתעקש א"ע בדוקא
לילך כי צריך לתיקון ושלחו לו
מן השמים אליו ושאל לו הלא
הפרשימחער וקאצקער יכלו לתקן
ואמר לו שהם שלחו לו כי הוא
השר התורה והצדיק הדור והוא
יכול לתקן לו ושאל לו מה אומרים
בשמים על תורת אבי שלימ"א
והשיב לו שהתורה שלו הוא למעלה
למעלה ואח"כ הלך לפניו וסיפר
לארמור'ר

הברעמין וחכמים ושאל בקול אזוי
וועל איך דאך ש"י נאר נישט
היסען והאיש הנ"ל ברח מחמת
אימה והמסמס ר' פייוויל רחפו
לחוץ באותו הגיוענענען ה'י' נ"כ ר'
הילל בארנובער והי' חשוב מאוד
וחי' מן היושבים שם והלך בדאכאווני
כי הי' רב והוא בא בחזרה מן
הרה"צ רמ"י וצללה'ה מאיזביצא
ונשא עיניו אליו ושאל בקול ווער
איז דער ? כאילו לא ידע אותו כלל
מורא שמים כמורא רבך עם איז
דא צוויי שמים'ס וברח ר' הילל
הנ"ל לחוץ מחמת אימה ופחד ואחר
כך הי' ד"ת אצלו עם שו"ב בעיר
ואז זה שעות ששתהה ואח"כ דיבר
עמו איוה שעות גם דיבר שרוצה
לעשות להרה"צ ר' זאב מסטריקוב
לרב בעיר ור"ז אינו רוצה ועוד
ועוד עד שהי' זמן תפלת מנחה
ועדיין דיבר עם אבי ז"ל לולא
שהרבנית באה ואמרה זמן מנחה:

(ל) סיפר אבי ז"ל. שהתנצל א"ע
לפניו פעם ששוכח מה
שמחדש בתורה ואמר לו בעת
שיחדש חר"ת יעשה איוה מצוה או
צדקה וכדומה ויזכור (ולו הכותב
נראה שזה מוזכר ברמב"ן שיר
השירים אם תעירו ואם תעוררו את
האהבה עד שתחפץ היינו שיעשה
איוה חפץ לאהבה כמו כלי לשמור
וידוע הפירש המפורשים מה שקרא
יעקב אבינו ע"ה ק"ש בעת ראיית
בנו יוסף אשר אהבת בנו יעשה
חפץ לקב"ה בקריאת שמע ועיין
בקדושת לוי על חג שבועות ועיין
(שם):

(לא) שמעתי מאדמו"ר הזקן
מסאכאמשוב וצ"ל
שסיפר בהיותו בקאצק בעת אכילת
קעמט וישב כפסח על הסדר ובעת

שיח שרפי קודש

מחוננו של הרב הנאון ר' בצלאל וצללה'ה מלויביטש מחו' של ארמו"ר וצללה'ה מנור והם הבטיחו לו אחריותם על אאמ'ו וצללה'ה ולקח הפאפיר והניח לקאסע של ברזל ואח'ז נפל פאזנייסקי וחתנו קאבוש הערץ על צוארי אבי ז"ל ונשקו בדמעות שליש כי החיה אותו בזה האחריות כי זה שלשה ימים מעת שלקח העסק ממנו אין לו מנוחה ולא ישן עוד שלשת ימים ולילות מחמת שלקח ממנו העסק ולא הניחו לישן ועתה ממש החיה אותו וזאת עשה ארמור'ר מסאכאמשוב ז"ל:

לה) זוגתו הרבנית היתה חולה מאוד על חולי נשים ונסעה גם לדאקטוריים גדולים מווארשא ואמרו שאין לה שום עצה רק שתעשה אפעראציע ונסעתי לארמור'ר הזקן וצ"ל לשאול ממנו עצה והוא ה' אז באמטוואצק לשאוף רוח צה ואמר הלא ידעת שאין אני מיעץ ומסכים על אפעראציע ואמרתי לו שהראקטורים אומרים שאין זו אפעראציע גדולה אך קטנה מאוד היינו סקארבאניע ואמר לי הלא זו ג"כ באברים הפנימים אך אין אפי' דאקטאר אחד שיאמר בלי אפעראציע ואמרתי לו שיש דאקטאר אחד שאמר שיוכל לרפא בלתי אפעראציע ושאל לי אם הוא דאקטאר טאר טוב ובאמת ה' דאקטאר קטן ואמרתי שהוא דאקטאר כשאר דאקטוריים והשיב שלא תעשה לעצמה אפעראציע אך תעשה רפואות ובנוסעי נפל ממנה חתיכה בשר קרוש גדול מאוד ע"כ דאקט' טוירים התפלאו א"ע מאוד ואמרו כי זאת תחית המתים שאי אפשר בשום אופן עפ"י דרך הטבע ובה נתרפאה ב"ח:

לארמור'ר הזקן וצללה'ה ואמר לו כבר ידעתי מזה והי' לך להניח אותו:

לג) ומעשה כזו שמעתי שסופר ארמור'ר ר"ש וצללה'ה להרב הנה"צ החסיד ר' יעקב אהרן וצ"ל אבר"ק קאסטאנטיין שפעם בא אליו איש חסיד גדול שבחיים חיותו ה' לנו אני וגם אתה ררך ארץ ממנו ועתה בא אלי להקן לו אך ה' אסיר בשלשלת של ברזל ומלאכי חבלה הוליכו אותו ואמר שאסרתי המלאכי חבלה באותו שלשלת של ברזל ולהחסיד הנ"ל תקבתי אותו והעליתי אותו למקומו הראוי לו:

לד) מעשה ה' אצל אאמ'ו וצ"ל שהגביר הנודע ישראל פאזניינסקי מעיר לאדז ראה שאאמ'ו וצ"ל אין לו פרנסה ונתן לו עסק עקספדיציע ממסחרו והי' עסק גדול בריוח הרבה והי' לאאמ'ו וצ"ל אנשים לעסק תנ"ך וערלים וסוסים ופעם נגבו ערלים ממנו קופה של סחורה מסחורת פאזניינסקי שהי' שוה הרבה ולקח פאזניינסקי ממנו העסק הנ"ל באמרו שצריך לזה איש עשיר ובטוח על סחורתו ויהי' באחריותו ונשאר בלא פרנסה ונסע אחי הרב הנאון ר' יעקב וצללה'ה אבר"ק נאשעלסק לארמור'ר הזקן מסאכאמשוב וצללה'ה וסיפר לו הנ"ל ואמר לו שלא ידאוג כלום שיתן לו בחורה העסק הנ"ל ופתח הנמ' יומא דף כ' והראה לו הנמ' על בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך יעיי"ש ובכזו לאדז שלח פאזניינסקי אחרי דודי הוא ניסו של אאמ'ו והגביר ר' מרדכי שמואל ליפשיטן אביו של תרב הגדול מאזארקוב אחי אמי ע"ה וגם אחרי הראזאר ש"כ בן דודי הגביר החסיד ר' מאמקי ואנענבערג

ה' אצלי ולא יכול ליתן לי ריצעפם מעדעצין על ידי מה כי ה' סגור ומסגור ונתן מתחת על ידי קאנע וב"ה נעשה שינוי כי התחלתי לישון עד עתה לא יכולתי וביום א' שלח לאחי הרב הג"ל לבקר אותי וכמעט שהכרתי אותו ושליח לי חמשה ר"כ והב על פלעשיל יין וכאשר בא בחזרה אחי מורי לאטוואצק הלך לגדו מרן וצללה"ה והתחיל אחי הג"ל לככות מאוד ואמר לו מה אתה רוצה הלא ה' חולי מאוד ממות לחיים ועתה ב"ה הוטב ובאמת בליל שבת קודש הג"ל ראיתי הרבה דברים שאין לגלות וקודם חג הסוכות נסעתי לסאכאמטשוב וכאשר באתי אצלו ובירך בקול גדול בריך רחמנא דיהבך לן ולא לעפרא ושאל אותי מי נתן על הרפואות בחולי גדול כזו ואמרתי לו ששמעתי אף כי הנבירים הרודפים אותי שלחו שהם יתנו כל מה שיצטרך כי עלה הרבה מעות להביא מדי פעם דאקטער מטרחק עכ"ז לא נתנו הם רק מכיסי והשיב לי הם נתנו הכל ולא אמר יותר ואמרתי לו בתוך כ"ד אמת כמבואר בגמ' נדרים נבי רבא שביום הראשון לא יפרסם אך ביום השלישי יפרסם החולי שאוהבים יתפללו והשונאים ישמחו והשיב ר' מעליו יע"ש ולא ענה כלום ע"ז הבנתי הרבר שכונתו לשאול לגיסי נ"ב זאת כדי שישב ששטחים והוא מופת גדול:

(לו) זה כחמשה ועשרים שנים ה' בפה מעשה שהקרבן ר' משה משמש קבר בלילה ילד בן שנה ומחצה להיפך משאר מתים היינו שכולם מונחים ראשם למערב לפתח ורגלים למזרח ולהילד הג"ל בפתח חשכת לילה ומהירות טעה

תנח

(לו) זה כחמשה ועשרים שנים הייתי חולה רחיל במיפוס והייתי מסוכן וכאשר לא ה' דאקטאר בפה אז שלחו לגיסי לאדמו"ר הזקן מסאכאמטשוב וצללה"ה לשאול אותו אם ליקח אותי לווארשא וכתבו בפה קוויטעל ובעת שכתבו לא הייתי אז כ"כ חולה ואמרתי בע"פ מה לכתוב בקוויטעל וכאשר בא גיסי לאטוואצק שאדמו"ר וצללה"ה ה' אז באטוואצק ומצא אותו שהלך על היער לשאוף רוח צח וכאשר נתן לו הקוויטעל שאל לו מי כתב הקוויטעל ולא השיב לו כלום ושאל לו אם הכננדים ושונאים שלו שטחים א"ע ונ"כ לא השיב לו כי בראותו אותו נתפחד מאוד ולפי הנראה ה' אדמו"ר וצללה"ה רצה שישב לו שיש להם שטחה וכאשר לא השיב כלום הלך מסגור מרן וצ"ל ולא השיב כיום ואז נתיישב א"ע גיסי הג"ל שאינו יודע עם מה נוסע לביתו כי עיקר בא לשאול עצתו אם ליקח אותי לווארשא וביקש מהמשמש אברהם יצחק ע"ה שי"ך עוד הפעם לפניו ולא הניח אותו אך המשמש הלך לשאול ממנו עצתו והשיב לו שיאמר לו שאחי הרב הג' הצדיק מוהר"י אבד"ק נאשעלסק יה' כשכתב זו שבת נחמו אצלו ויאמר לו עצתו וזאת ה' ביום ב' וה' לשחוק כי נע בחולי זו ה' יקר ובכל שעה החולי נתגבר והוא אמר שבשבת יאמר עצתו אך מה לו לעשות ובשבת קודש ה' אצלו אחי וצללה"ה ובכה לפניו ואמר לו שב"ה יה' טוב כי הקרייזס כבר ה' וזאת ה' ברוח הקודש כי מאין ידע זאת ובאמת בליל שבת קודש הייתי חולי כמעט נוסם ובעז"ה נעשה שינוי לטוב והדאקטאר קאולאוסקי מארואלין

שיח שרפי קודש

שהביא מספר חסידים בה' אבילות
שאם יש מניפה בעיר יראו אם
קצרים בגדי לבושי המת ויפתחו
הקבר להלבישו בגדים ארוכים
ויפסק המניפה וכתבתי לסאכאמשוב
המעשה ונהנה בזה כי רוח הקודש
הופיע בבית מדרשו:

לח) עוד מעשה כזו הי' אצלי
שניסי הח' צבי נ"י
נתאלמן מאשתו הראשונה ודברו לו
עם אלמנה תיה בת ר"ש רויזנבערג
ע"ה מפה שדברו אותה אליו עוד
קודם נשואיו עם הראשונה ושניהם
הי' רוצים אך אצלה סחו רח"ל
שני בעלי' והבעל הראשון הי' חולי
מעת חתונתו והשני הי' זקן ואנשים
אמרו שמן השמים הוא בראות
שלשניהם לניסי צבי ולאשה חנה
אינו מתנהג כשורה מעת נשואיהם
ושלחתי שאלה באריכות אם היא
קטלנית ושם דחיתי לס' צ"צ החדש
מליבאוויטש שכתב שזו ג"כ קטלנית
וכתבתי לו ששניהם רוצים והוא
שירך טוב ולא השיב לי כלום
והדבר נשתהה כמו נ' חרשים וניסי
וגם הי' כאשר הי' נראה להיתר
ואיזה רבנים התירו רצה לעשות
וישא אותה והי' לו בנים קטנים
לזה לא מחיתי בידו וידעתי שבטח
יבוא היתר מפרן וצללה"ה והשיא
אותה ואני כתבתי עוד הפעם מרוע
לא השיב והשנתי תשובה בקצרה
שבצ"צ אינו כתיב רק אדרבא מתיו
אך הוא כתב תשובה ארוכה כאבן
העזר לפקפק ע"ז אך אעפ"כ אם
ירצה להשיא לא אמתה אבל דעתי
איני מתיר ואיני אוסר ובאמת רוח
הקודש הופיע בבית מדרשו שהי'
באמת כן כמובן, ואח"כ כשהייתי
אצלו אמר לי שלא השיב בעבור
שדברת גדולות על צ"צ והרע לו
ע"ז

והניח תללים למערב, וראשו למזרח
וכך הי' חמשה חדשים ואחר כך
סיפר איש אחד שהי' אתו בעת
הקבורה ושלחתי שאלה למרן הקדוש
וצללה"ה אם לפתוח הקבר מחמת
כי בקטן ליכא חררת הדין ומטעם
ניוול ג"כ לטובתו והרבה היתירים
והרצתי ג"כ קושיות הנאון ר"ד ול'
מאפענהיים בתשו' חוות יאיר סוף
הספר מב"ב קנ"ה ועיי"ש ואב"ט
והשיב לי תשובה בעצם כיו"ק
להיתר לפתוח מחמת צוואת ר"י
אל תקברני בבגדים שחורים שמא
אזכה ואהי' כאבל בין החתנים ואל
תקברני בבגדים לבנים שמא כו' ואהי'
כחתן כו' ועוד הרבה גם' מרשב"ג
והשיב ג"כ קו' ר"ד מאפענהיים כי
תורף קו' החכ"צ אם אינו דן דין
של מעלה עד כ' שנים איכ' היכא
משכחת כרת דפ"ט מכן י"ג שנים עד כ'
יעי"ש ותריך לפי דברי הזוהר ונ"א
לטהר"ל מפראג שאדם מושגח
מקב"ה בכל רגע ואם הקב"ה יסיר
השגחתו ממילא דינין פוגעים בו
ועתיד לכל הפגעים וממילא מכן
י"ג שנים אם חוסא בעון כרת יסיר
השגחתו וממילא פגעים פוגעים בו
ויש לו כרת וממילא מתורץ ג"כ
קו' ר"ד הג"ל מב"ב יעי"ש ותשובה
ע' לא נרפסה באבני נזר מחמת כי
לא נשאר העתקתו ואצלי נשרפה
התשו' בשריפה דפה והוא דבר
נחץ והאריך הרבה, והי' לאות
ולפלא כי בפה מהמעשה הג"ל הי'
כמעט מניפה בפה וכאשר בא התשו'
הג"ל שלחתי לעשרה אנשים לבית
הקברות ופתחו הקבר ובקשו מחילה
וראו שהבגדי תכריכים הי' קצרים
מהנוף והנוף הי' שלם ולא נרקב
כלום ועשו לו בגדים לפי גופו
וקברו בחזרה כראוי ומאו והלאה
נפסק המגפה ואח"כ מצאתי בחכ"א

שיח שרפי קודש

מצות הגבלה אך להנ"ל ניהא דמשה רבינו אמר להו מצות פרישה ממילא מאס להם כ"כ תאזה זו עד שבאמת בדרכו עבד פרישה כמו שעשה הקאצקער עם הרה"צ ר"פ מגריצא למאס לו תאות ממון ודפח"ח:

(ולפי"ז נראה לי הכותב לתרץ הלשון שאמר משה רבינו ע"ה אל הקב"ה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדות בנו ואמר לו הקב"ה לך רד והגבל את העם וצריכין להבין הויכוח היינו כי משה רבינו סבר שבדבור הקב"ה נעשה מעשה וממילא לא יוכל העם לעלות ואמר לו הקב"ה לך רד ממדינה ותראה אם אינו במדינה גדולה הריבור אינו עושה רושם וצריכין עוד לצאת וכמובן, ובמקום אחר אמרתי הפירוש ע"ז בטוב מעם לפי מש"כ הקדושת לוי ובעל אגרא דפירקא על הלשון וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת דתמי' דמאי לשון הוא זה דהי' לו לומר ויקח את המאכלת דידוע דלוקחים עם היד ולא לשלוח אך ידוע דאבות קיימו כל תורה כולה וקיים אאע"ה אפי' ע"ת וכתב האלשיך דרמ"ח מ"ע ושם"ה ל"ת הם כנגד רמ"ח אברים ושם"ה נידים שבאדם ואדם קומה שלימה ואם אינו עושה מצוה המרומז לאבר הלז או עובר ל"ת שמרומז על ניד פונם כאבר ובניד והאבות נודככו כ"כ שכל אבר עשה המצוה השייכת לו וממילא בעקידה הי' רק מצוה להעלות על העקידה כדכתיב קח את בנך והעלהו לעולה ולא לשחוט וממילא לא רצה היד דיקח המאכלת לשחוט שלא הי' מצוה והי' צריך דשלוח היד בע"כ יעי"ש ולפי"ז נראה לי נ"כ בהגדה אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דיני

ע"ז כי הצ"צ הי' גדול וקדוש מאוד ומאוד וכפרט שלהר"ם שאינו כתב כן ואני באמת לא ראיתי בצ"צ כי אין לי רק ראיתי טובא בתשו' מהר"א הלוי אימינא כן כדברי, וכאשר הי' רוח קדשו שאינו מסכים בהיתר מפורש לישא אותה כן הי' כי דר אתה יותר מעשרים שנים והי' לו ז"ה צרות גדולות בעניות וחולי ומתה מאותה חולי והולידה לו בנים מדוכים ביסורים ולאות ולפלא:

(לפ' שמעתי שסיפר הרה"צ ארמו"ר אמצעי מאלכסנדר בעל ישמח ישראל שהי' מעשה בפרשיסחא אצל הרבי ר"ב וצל"ה הי' אצלו הקאצקער איזה חרשים והי' בדחוק גדול ולא ביקש משום איש מתנה כדרכו והלך קרוע ובלוי' ובא אליו הרה"צ הנאון הקדוש ר' פייווילא מגריצא וצל"ה"ה ואמר לקאצקער אשר האשה הנבירה תעמעריל מווארשא באתה היום לפרשיסחא וילך אלי' ותתן לו כל ההצטרבות כדרכה, וכששמע זאת הקאצקער שאג ואמר בקול גדול בזה"ל נעלר פפע! וסיפר זקיננו הנה"ק ר"פ מגריצא וצל"ה"ה כי הקאצקער בדכורים האלה געלד פפע מאס לו תאות ממון אשר איזה שבועות אח"כ בשמעו מממון התחיל להקיא ולא הי' יכול לשמוע ממון עד כי איזה חרשים בלאט לאט ברוב השתדלות הי' יכול להכניס על ממון:

ואמר הרב הקדוש מרן בעל ישמח ישראל עם הג"ל לפרש הגמ' שבת פ"ז בד' עבד פרישה או בני עבד פרישה שהלשון עבד תמי' דהוי' לי' למימר בד' אמר להו מצות פרישה כמו שאמר בני' אמר להו

שיח שרפי קודש

(ט) שמעתי שדרכי ר' בער מראדאשיץ בחיותו אצל הרבי מלובלין הי' פעם בדוחק גדול עד שאמר שמי שיתן מטבע דרייער יקנה א"ע עוה"ב אחר כך נתיישב בדעתו ואמר שבשביל מטבע דרייער יתן עוה"ב ולקח הסכין קנייפעריל ומכר בעד דרייער ואמר שטוב שיקנה בעצמו עוה"ב בעד דרייער אחד :

(מא) שמעתי שאשת ר' ישראל בן הרבי מלובלין נסעה פ"א להרבי ר' בער מראדאשיץ ולא הניח אותה לכונס לפניו עד שברוב השתדלות נכנסה והתחילה לצעוק עליו מדוע איננה מכבדה כראוי ומושיע לה בעת צרה הלא הי' אצל חותנה הרבי והשיב לה שבעלה ר"י ההאזיר עליו פעם אחת שכמעט ח"ו הי' כלות הנפש ובעבור זה אינו עוזר לה עתה [ולי הכותב נראה כי ח"ו לא הי' כוונתו הקדושה לנקום עליו אלא לפי דעתו הקדושה הי' זו אכזריות עבירה ורצה שיתקן זאת בעונש הקל הלז עתה וכמובן ומי יכול לעמוד בסודם] ומעשה שהי' כך הי' כי דרכו בקודש הי' שלא דיבר מעולם לשום איש שיתן לו או יעזור לו רק אם אחד נתן לו מדעתו או לקח ופעם הי' בלובלין כשלשה או ארבעה ימים שהי' בדוחק גדול ולא הי' לו פ"א ולא אכל כלל וכדלל ושום איש לא קרא אותו לאכול והוא לא אמר ואח"פ הי' שבת ודמה בפעם שבדראי יקראו אותו לאכול סעודת ש"ק ואפי' אם לא עכ"פ יקרא אותו הרבי אך כולם הלכו מבית המדרש והוא נשאר לבדו ואח"כ בשעה מאוחרת בלילה בא לביהמ"ד ר' ישראל הנ"ל ושאל לו אם אכל כבר הסעודה ומיפר לו כל הנ"ל שיש

אכ"פ

דיינו ומאי הי' הפעולה אם לא נתן התורה אך בהקרבתנו להר סיני הי' הזדככות כ"כ שאף שלא נתן לנו תורה נ"כ הי' מקיימים האברים התורה ולפי"ז ניתא קו' הספורשים אמאי לא קיים אאע"ה מצות מילה עד שלא נצטוו אך להג"ל ניתא כיון דראה שאבר הגיד לא רצה לעשות המילה מסתמא אינו מצוה ועוד הארכתיו בזה א"כ משה רבינו ע"ה סבר כיון שיש מצות הנבלה מסילא לא יוכל העם לעלות דאברים לא ירצו לעלות מאליהם ואמר לו לך רד מסדרינתך ותראה דצריכין עוד הפעם לצוות אותם כמובן :

ולפי"ז נראה לתרץ הלשון לא תנשו אל האשה דהוי' לו למימר לא תקרבו אל האשה כמו עכתוב בכל התורה אך אפי' הגשה כ"ד נ"כ לא יהי' לכם שיהי' ממואם כנ"ל ולפי"ז נראה לתרץ חנמ' על מה ד' שואל מעג' כי אם ליראה את ד' ופריך חנמ' אטו יראה מלתא זוטרתא ומתציין אין לגבי משה מלתא זוטרתא ומקשים כולם ותא משה אמר זאת לישראל ולהם דבר גדול אך להג"ל לגבי משה היינו אותו הדור שהי' אצל משה להם יראה מלתא זוטרתא כי בדיבור משה להם מצות יראה מקב"ה חכמים בהם יראה גדולה כ"כ שהי' מסתרים מאוד ומאוד מהקב"ה כמו שעשה הקאצקער בדיבורו הנ"ל וכן שמעתי שהקאצקער אמר לא חנוב הי' חושבים שאי אפשר לחנוב וכן איתא בספר שש"ק חלק ב' ולהם יראה דבר קטן וק"ל. וניתא הלשון החרגני אתה אומר שברכוהו הרג וכן העיני האנשים האלה תנקר דא נעלה שבדיבורו ינקר עיניהם וק"ל ועוד הארכתיו ואכ"פ :

לו שימתין כי היא היתה חזקה בדעתה שבודאי יהי' הברית מילה מב"ז כי היתה בטוחה על כחו של זקן והשיב לה מאין ידעת שתהי' לך ב"ז הלא יוכל להיות נקבה ומה בכך שתהי' בת ואפי' אם תהי' שתי בנות ג"כ טוב ומה הרעש וכששמעה זאת הלכה לפניו לקצץ קער וסיפרה לו בתרעומות עליו אמר לה הקצצקער אז ער האט ניזאנט איז ניזאנט וכך הי' שנולדה דה תאומים אשת האדמו"ר מסאכאמ"ש ואלו ה' זאב אב"ד קאצק ואח"כ הי' לה הבנים:

מנ) שמעתי מאדמו"ר הזקן בעל אבני נזר מסאכאמ"ש:

וצללה"ה שחירץ המדרש והנמרא קיים אאע"ה כל התורה כולה אפי' ע"ת שתמי' אמאי נקטו דוקא ע"ת הלא יש עוד מצות דרבנן וחירץ דהנה קשה אמאי יו"ט אינו סכין לשבת והלא שבת גדול מיו"ט אך ניהא דהנה במס' נוזר במשנה פרק ו' פליגי ר"א וחכמים בנוזר וכה"ג מי מהם יטמא למת מצוה דר"א ס"ל דכה"ג יטמא שאין טומאתו חמורה כ"כ כמו נוזר שמביא קרבן על טומאתו וחכמים ס"ל יטמא נוזר שאין קדושתו קדושת עולם משא"כ כהן שקדושתו קדושת עולם וא"כ הכ"ז דהנה איתא ברמב"ן שקדושה מה שאדם מקדש א"ע ופועל הוא נשאר לאדם לעולם משא"כ קדושה שהוא מטעלה בלא פעולה אדם אינו נשאר לו א"כ קדושת יו"ט שהוא מחמת ישראל כמו שאומרים מקדש ישראל והומנים שישראל מקדשי להו לימנים וכמו שנאמר מקרא קודש וכידוע שהוא מחמת ישראל נשאר לעולם משא"כ קדושת שבת שהוא קבוע וקיימא אף אם ישראל

אכל זה ארבעה ימים וכמעט הוא בסכנה גדולה ואמר לו שימתין קצת ויבא תיכף לקרוא אותו לאכילה ויהי' לו עונש שבת אך הלך ולא בא וכן הי' בשבת בוקר ובסעודה שלש סעודות בכל סעודה בא ר' ישראל ואמר לו כן ולא בא בחזרה ובזה שהמתין עליו הי' יותר בסכנה כמוכן ואח"כ אכל מעט דמעט להחיות את נפשו ואחר אכזריות כזו יבוא עתה אליו ונסעה לביתה וסיפרה לבעלה ר' ישראל ואמר לה הלא הכל הי' מדעת אבי הרבי וצללה"ה ומה עני' לעשות ומסתמא כוונתו הקדושה לשבר כל כחות תאות אכילה אצלו ומדוע לא הרגיש מי יודע כונתו הקדושה:

מב) שמעתי מזקן אחד המעשה שהי' בפניו בעת שהקצצקער רבי זי"ע הי' בווארשא ועמד באכסניא אצל החי' הרי"ם שדר בווארשא ושלחו החסידים לאחות אשת החידושי הרי"ם לקנות פלאש יי"ש כי היתה עדיין בתולה עלמיה ובאתה עם יי"ש ונפלה על פתח הבית ושברה הפלאש עם יין שרף והתחילה לבכות ושמע הקצצקער הבכיה ופתח הפתח ושאל מי בכה וסיפרו לו החסידים ואמר לה אל תבכה ואקח לך לכלה כי הוא הי' אז אלמון ובעת שרצה ליקח להכלה לא רצתה עד שיבטיח לה שיהי' לה ממנו בן וזכר כי כן למדו אותה ניסה החידושי הרי"ם ואחותה והבטיח לה שתהי' ב"ז ואח"כ בעת שהיתה מעוברת הי' אצל הקצצקער האיזביצער הרב הגאון הצדיק הקדוש ר' מרדכי יוסף וצללה"ה וכשהיתה עומדת על פרקה ולקח האיזביצער ברכת פרידה שלום כי רצה ליסע לביתו ואמרה

שיח שרפי קודש

ישראל לא מקדשו ממילא אינו נשאר לעולם קדושת שבת ושפיר יו"ט מצד אחד קדושתו גדולה שהוא קדושת עולם ולחכמים הגל וכן פסק הרמב"ם קדושת עולם גדול מקדושת חמורה ושפיר יו"ט שהוא קדושת עולם אינו מכין לשבת אף ששבת קדושה חמורה שהוא בסקילה וכדומה ולפי"ז נכון קו' תוס' בביצה ובמס' פסחים אמאי אין מברכים ברכת כשמים כמוצאי יו"ט דממ"נ אם אין ביו"ט נשמה יתירה שוב כמוצאי שבת ליו"ט יברכו ברכת כשמים ואם גם ביו"ט יש נשמה יתירה אי"כ כמוצאי יום טוב לחול יברכו בשמים אך להגל נכון דהא הקדושה מיו"ט והנשמה יתירה אינו הולכת ליה כמוצאי יום טוב ונשאר לעולם וסמ"ג נחא כמובן :

ולפי"ז נחא דקיים אאע"ה אפי' ע"ת דקודם מ"ת ה"י גם יו"ט מהקב"ה לא מפעולת אדם דהא איתא במדרש החודש הזה לכם דאמר הקב"ה למשה אני ואתה ואהרן נקדש החודש אבל מקודם לא ה"י קידוש החודש אי"כ שוב קדושת יו"ט אינו נשאר לעולם דהוי קדושה ממעלה שוב באמת קדושת שבת חמורה מיו"ט וא"כ שוב אינו צריך לע"ת דהא יו"ט צריך להכין לשבת שגורל מיו"ט ואפ"ה רבותא דאאע"ה קיים אפי' ע"ת כמו אחר מ"ת ופעם אחרת אמר דקודם שנצטווה על שבת ויו"ט ה"י גם שבת מכחו של אאע"ה והוי קדושת שבת ג"כ שיה ליו"ט עם קדושת עולם ושבת באמת חמורה ואין צריך לע"ת ואפ"ה קיים וזה הרבותא ודפח"ח :

ישראל ואיתא בגמ' דסומה כלום אתה רוצה לאכול מפירות ארץ ישראל אלא לקיים מצות התלויות בארץ מעלה אני עליך כאילו עשיתן ועיי"ש והקשה אמאי לא קאמר הגמ' שביקש משה רבינו לילך לארץ ישראל לקיים מצות ישיבת א"י כמו שכתב ה"ר חיים כהן בתוס' כתובות והרמב"ן בס' המצות וספרי וילקוט ששקולה ככל התורה כולה, ותירץ דהנה באמת קשה הא אמרינן בגמ' חישב לעשות מצוה וגאנס ולא עשאה מעלה עליו חכ' כאילו עשאה אי"כ משה רבינו ע"ה ה"י אונס על מצות התלויות בארץ ואמאי התעקש וביקש כי"כ בכדי לקיים מצות התלויות בארץ אך באמת נחא דהכתוב מעלה עליו כאילו עשאו ומצות התלויות בארץ אפי' עשאו בחוץ לארץ ג"כ אינו מצוה ושפיר עשה שביקש לילך לא"י ולקיימן, וזה נחא במצות הצריכות לעשות דקא בארץ אבל מצות הליכת לארץ ישראל שפיר אם הוא אונס ואינו יכול להלך מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו והלך לא"י וא"כ עשה וקיים מצות הליכת א"י ודו"ק ודפח"ח [ולוי הכותב נראה לפי"ז לפרש הפסוק בשיר השירים קאפיטל ו' פסוק ד' יפה את רעיתי כתרצה נאווה כירושלים איומה כנגדלות אם רק תרצה לילך לירושלים הוי כמו שהלכת לירושלים ויפה את רעיתי ישראל כתרצה לילך הוי נאווה כירושלים והא ראי' איומה כנגדלות במשה רבינו וק"ל] :

מה) על המד' האוינו ודגמ' מה שאמר משה כי שם ד' אקרא הבו גודל לאלקינו זו ברכת התורה וקשה הא מצוה לברך קודם לימוד ואחר לימוד ואמאי לא מצינו בכל התורה שבידך

מד) על ואתחנן אל ד' אעברה נא בארצך שביקש לילך לארץ

שיח שרפי קודש

למ זי

ה' צדיק דוקא שיהי' בשבת, ועכשיו שהוא יו"ט אין צריך ויזיט לא נצטוו רק אחר מ"ת משא"כ שבת במרה איפקדו, וא"כ ניהא שלא נזכר טעם ליום טוב בתורה משום מ"ת דאדרבא עכשיו מ"ת הוא משום שהוא יו"ט שאם לא הי' יו"ט לא הי' מ"ת עכשיו בחול ולכך אין לומר ושני שעירים שהטעם לשני שעירים לטומאה שאירעה בין זה לזה והבא כשאומרים ושני שעירים בב"א אין צריך לשניהם רק אם יקרב זה אחר זה משא"כ בב"א רק בכל הטועדים צריך לומר שניהם דהי מנייהו מפקית והבא שעיר יו"ט קודם במעלה לשעיר מ"ת שהוא בא בגלל לחם שהוא בשביל מ"ת וקודם לו במעלה שיו"ט קודם למ"ת ונודע בחכמת הגיון שקודם בהכרח הוא קודם במעלה והבא שעיר יו"ט קודם בהכרח לשעיר של חג שהוא בגלל לחם שהוא בשביל מ"ת ולכך אין להזכיר רק לשעיר של יו"ט לבד וכנ"ל ודו"ק כי עמוק ורפח"ח, וכן בארם כשלומד בלי הכנה רק כמו שהוא אז התורה שלומד ג"כ במדרגה נמוכה ועיקר הוא ההכנה לתורה כנ"ל:

(סח) עוד מאחי הרה"ג ב"ש אדמו"ר וצללה"ה על הפסוק ראובן בכורי אתה כחי וראשית אוני פחו כמים אל תותר שהוא הי' ראוי ליטול הבכורה רק פחו כמים עיי"ש במד"ר ורש"י שם, וקשה הא הדין דבכור אינו נוטל בראוי כבמחוק ובראובן הבכורה היה בראוי דאז אינו נוהג בכורה והוא קו' ידועה ואמר דהטעם דבכור אינו נוטל בראוי כבמחוק משום דבאמת כל בכור אינו בכור בראוי רק במחוק דא"א שיהי' טיפה ראשונה רק אגן לא ידעינן

שבידך משה רבינו על התורה ותיקן דהנה איתא דכה"ת שכניה מדברת מתוך נדונו של משה ופרשת האוינו אמר משה מעצמו קודם מו"ט א"כ לא הי' צריך לברך ברכת התורה משא"כ בהאוינו שאמר מעצמו לכך בידך בתחילת האוינו וק"ל ונכון:

(מו) מפי אחי מורי הרב הנאון אבד"ק נאשעלסק ששמע אדמו"ר מסאכאטשוב אמאי כתב לא תגשו אל אשה ולא בלשון לא תקרבו כמו בכל התורה כולה ותיקן דלשון קרובה הוא לשון מלחמה כדכתיב כי תקרבו אל העיר להלחם והיא רק אבל יש לו שייכות לזה וצריך להלחם אבל בקבלת התורה לא הי' להם שום שייכות לאשה ואפי" בהנשה לא שייך קריבת מלחמה ורפח"ח:

(מז) שמעתי מאחי מורי הרה"ג אבד"ק נאשעלסק וצללה"ה בשם אדמו"ר מסאכאטשוב וצללה"ה שאמר על נוסח הרב מלאדי בתנ שבועות לומר ושני שעירים לכפר ואדמו"ר וצללה"ה אמר שאין לומר רק ושעיר לכפר דהנה קשה למה לא נאמר בתורה טעם לחג שבועות משום מ"ת אך הלא אמרו בנ"י דכ"ע בשבת נתנה תורה והטעם שבשבת זמן עליויות העולמות ואם הי' מקבלים תורה בימי חול הי' במדרגה נמוכה הקבלה במדרגה של ימי חול ולכך הי' זמן הקבלה בשבת שאז הוי היום במדרגה גדולה וגם קיבלו אז התורה במדרגה גדולה ונכוהה, אך יש להקשות הלא עכשיו זמן חג שבועות אינו דוקא בשבת רק אף בימי חול, אך הלא היום הוא יו"ט ואז נ"כ זמן עליויות עולמות, ולכך שפיר אז הי' ג"א לספירה ועכשיו שבועות בימים ג' לספירה והוא משום שאז

שיח שרפי קודש

לזכך חומרם והיו רק בבחי' מקבל שאינו משפיע לזולתו ובסמ' ע"י שקבלו התורה באו לבחי' משפיע בהוראתם כידוע ומקודם ה' כמו אשה בלי שדיים שהיא מקבלת כלי משפיע וזה שאמרה חנה דרם שנתת לי כלום נתת אלא להניק והיינו שאם לא יהי' לה בנים לא יהי' משפעת רק מקבלת לבד ולא יהי' מכוונת הבריאה וכנ"ל:

עין לעיל באות (כו) על מה דכתיב לא תנשו אל אשה ולא בלשון לא תקרבו חסרתי איזה דברים ואכתוב כאן עוד הפעם ותוא שקרובה הוא שיש לו שייכות לאותו דבר ונלחם עם יצרו ואינו עושה ובשעת מ"ת שבאו למדרגה עליונה מאוד נתבטל מהם ע"י התורה כל התאוה לענין אשה כי אדם שהוא רבוק בתורה אינו כלל בגדר מלחמת היצר בענין התאוה זו ולכן אמר בלשון הגשה שלא יהי' דהם שום שייכות לזה וכנ"ל:

גא) עוד מאחי מורי הרח"ג וצלה"ה בשם ארמו"ר וצלה"ה מסאכאמשוב על הירושלמי סוכה הביאו תוס' סוכה כ"ז דצריך לאכול בלילה ראשונה של סוכות בסוכה כזית דגן כמו בלילה ראשונה של פסח דחובה לאכול כזית מצה וילוף בגז"ש מ"ו מ"ו מחנ המצות יעיי"ש וצריך להבין מה ענין זה לזה, ואמר דאיתא בזהר פ' ויצא כשיצאו ישראל ממצרים ויצאו מעשרה כתרתי דמסאבותא והי' צריכין לבוא לדעת מהקדושה ולא הי' יכולין לבוא לידי דעת עד שאכלו כזית דגן [וכמו שאמרו בגמ' ברכות ע"ג שאכל אדה"ר ממנו חטה הי' שכן תינוק אינו יודע לקרות אבא ואמא עד שיאכל כזית דגן עיי"ש

רק הוא במחזק בכור ואף אם באמת יודע שהוא טיפה ראשונה עכ"ז אינו יודע דלמא בחלום וכדומה אבל באמת אינו בכור רק במחזק לן ומש"ה אינו נוטל כראוי משא"כ בעקב אביו ע"ה שהתורה אמרה שלא ראה טיפת קרי מימיו והיתה טיפה ראשונה שפיר הוי בכור אף כראוי א"כ נוטל אף כראוי:

מט) עוד מהנ"ל מה שהתורה ניתנה בשבעים לשון ולכאורה קשה למה הוצרך לזה עבור האומות, ואמר דאם האומות לא הי' להם יום שייכות לתורה והי' הפוכים לגמרי מישראל לא הי' באפשרי שישראל יהי' יכולים להיות ולהתקיים בגלות בין האומות שהי' הפוכים לישראל לגמרי ולכן שמעו נ"כ קבלת התורה בלשונם שהי' להם שייכות עם ישראל קצת, אך לא נשאר בידם כלום שלא הי' דהם הכנה לזה בימי הספירה, ועוד י"ל שהי' זה שנאמרה בשבעים לשון כדי שהי' הכנה שיוכלו אחר כך הנגרים להתגייר ויהי' יכולים לקבל אח"כ התורה ואילו ששמעו התורה (בשבעים לשון) בלשונם לא הי' להם הכנה לזה וכנ"ל:

ס) עוד בשם הג"ל בזה"ק יתרו אמר על קרא דאחות דנו קמנה ושדים אין לה דישאל קודם מ"ת לא הי' דהם עובדין וזכוון דשדים הוי שפירי דאיתתא עיי"ש בזה"ק ולהבין זה י"ל דכל הנבראים הם בבחי' משפיע ומקבל דכל נברא מקבל ממי שנבונה ממנו ומשפיע לתחתון ואשה שהיא מקבלת ברא לה השו"ת דרם להניק הולד והי' נ"כ בבחי' משפיע ובישראל קודם מתן תורה אף שנורככו בימי הספירה מ"מ הוי רק לצורך עצמם

שיח שרפי קודש

מ 79

ובזה מוכן למה באה מצות של של גטילת ד' מינים בסוכה דאין שייכים זה לזה אך כתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם והפ' הפשוט שקאי על בית המקדש שהשי"ח שורה בתוכו, אולם כאלשיך ושאר מפורשים כ' שקאי נמי על כל ישראל ועל כל אחד וא' מישראל שיעשה עצמו מקדש ומשכן להשראת השכינה שיוכל השי"ח לשכון בתוכו ממש והיינו ע"י קדושת האיברים שמקדש עצמו ע"ז בא להשראת השכינה [וזהו האבות הן הן המרכבה] וממילא בסוכות שרומז על ביהמ"ק והשראת השכינה וכנ"ל ובא אח"כ הד' מינים שרומז נמי לאיברים כמבואר במדרש לולב נגד השדרה ואתרוג נגד הלב וערבה נגד השפתים וחרס נגד העינים ורומז דצריך לקדש כל האיברים ולהנביחם להקדושה וכאלו תד' נכלל כל האדם וצריך להנביח את האיברים וכדאמר בנמצא מראנבי נפיק בי' וממילא כשמקדש כל האיברים בא ע"ז להשראת שכינה בתוכו ממש ושייך זה להסוכה שהוא השראת השכינה נ"כ בכללות וכנ"ל וא"ש:

נג) עוד בשם הג"ל הגה איתא כמדרש שמצות סוכה רומז אברהם אבינו ע"ה בשעה שבאו אצלו המלאכים ואמר העשנו תחת העץ וזה רמז לסוכה ועי"ש וצריך להבין הא העץ מחובר ומחובר באמת פסול לסוכה והאיך יהי מהיפך להיפך אך בשגבין טעם למה פסלה התורה מחובר לסכך יהי ניחא הכל דהנה באמת מצות סוכה רומז על הגנה שהוא מנין על האדם לבלתי ליפול ח"ו לחיצונים, והנה כל אדם שעוסק בתורה ומצות אז אין צריך שמירה כ"כ כי אז הוא מחובר

עיי"ש] והיא כזית מצה של חובת לילה ראשונה של פסח, וכמו כן לאחר יוה"כ שבו נסחלו כל העונות וממילא כל ישראל ע"י תשובה ומחילת העונות יוצאין מרשות הסט"א ונכנסין לרשות הקדושה ונעשין ברי' חדשה [וכמו שכתב הרמב"ם שבתשו' הוא כקטן שנולד] וממילא צריכין לבוא לדעת וזה א"א אלא בכזית דגן וכו' אך החילוק דהכא חמץ והתם מצה דהנה ענין של מצה שהי' צריכין לאכול אתר יציים הוא משום דכשבאין לידי דעת ודעת הוא הרגשה וכמובן וכשבאין לידי הרגשה יכולין חלילה להרגיש דברים רעים ויכולים חלילה לבוא לידי נפילה לזה הי' האכילה מצה שמצה אין לה שום טעם והאכילה הוא בלא הרגשה לתקן זה וכמובן אולם בסוכות שסוכה בעצמה תוא למחסה ומנן מסמ"א שלא יהי' חלילה אחיזה להם וממילא אין יראים מזה ודי בכזית דגן חמץ ודו"ק ודפ"ח:

נג) צריך להבין למה לא מצינו בשום מצוה שיהי' הנזי מצוה וגדול כ"כ כמו נזי סוכה דמצינו בנזי עטרת בקרמין וסדינין ונזי והלא זה אלי ואנוהו קאי על כל המצות, ואמר אחי הנאון תגיל בשם אדמו"ר וצללה"ה הג"ל כן דהנה על זה אלי ואנוהו פי' התרגום ואבני לי' בית מקדשא ונצט' רדשו התנאה לפניו במצות וי"ל דאלו ואלו דא"ח דהנה ידוע דמכא רומז על בית המקדש ובית המקדש נקרא נמי סוכת שלום [ובנז' כשם שחל ש"ש על חגיגה כך חל ש"ש על סוכה עיי"ש] וא"כ בסוכה שייכים הב' פירושים הג"ל בדבר אחד לכן המצוה של נזי גדול כאן בסוכה יותר מכל המצות

שיח שרפי מודש

מחובר לקדושה וזה בעצמו הוא שמירה שלו אך כשאדם נפרד מקדושה שעוסק בצרכי גופו ובמו"מ וכדומה אז צריך שמירה גדולה, אולם התורה והמצוות הם פועלים על אה"כ ומנינים עליו ופ"מ צריך שמירה יתירה או וכמובן וזה רומז שמצות סכך הוא רק בתלוש ולא במחובר לרמוז שעיקר סוכה והגנה צריכין רק בעת ובשעה שהוא תלוש ואינו במחובר להקדושה ואז צריך להשגיח על עצמו היטב וכנ"ל, והנה המלאך אינו נפרד לעולם מהקדושה אך מה דמצינו הנה בא יום הדין לפקוד על צבא מרום בדין והאיך שייך לכאורה עליהם דין כיון שאינם חומאים ואין להם יצר הרע, אולם כל מלאך יש לו גבול ומקום עד פה תבוא וכשרוצה לילך לפניו מחיצתו או נענש ע"ז שרוצה לבוא למקום שאינו רשאי ולפ"ה המלאך צריך לשמירה והגנה רק בעת שהוא מחובר וכל חמאיו הם אז בעת שהוא רוצה יותר בחיבור ואינו לעולם נפרד ולכך ה' אז הסוכה רק באילן שהוא מחובר משא"כ עכשיו לנו פסול מחובר ודו"ק ושפתים ישק ודפח"ה:

(נד) עוד בשם הג"ל, מאי שאמרו בגמ' דכ"ע ללולב הושענא קרא ד' יעיי"ש וצריך להבין איך שייך שם הושענא לד' מינים אך באמת תפלת הציבור הוא מקובלת ונענים עלי' יותר מתפלת יחיד אך אם האדם מאסף כל כחותיו ומדותיו להקדושה זה בעצמו היא תפלת ציבור ומקובל ונענה ודו"ק ומצות לולב רומז להתאחדות האיברים והמדות והוא סוד הדעת לאחר כל כוחותיו ואיבריו ומדותיו להכניסם בקדושה וכדאמר במדרש לולב רומז

לשדרה ואתרוג ללב והרם לעינים וכו' וממילא קרי לי' שפיר הושענא דעושה כמו תפלת הציבור ודו"ק: וכזה מובן מה דלולב רוחה שבת רק יום ראשון [ולדין דלא בקיאיין בקביעי דירחא גם יום ראשון לא דחי] ולא שאר ימים דהנה מצות לולב הוא התאחדות כל הכוחות ולעשות אנוחה אחת [ולזאת קורין קהלת בסוכות שקהלת הוא לשון התאחדות והתאספות והקהל הכל] והיינו בסוכות לאחר שעשו ישראל תשובה נעשין כולן כאחד ע"י הד' מינים שרומז לזה והנה בשבת ששב הכל למקורו ושורשו כי זה רומז לשון שבת או אינם צריכין ללולב כי בלא זה נעשה הכל אחד ואינם צריכים לד' מינים או, אולם ביום הראשון דבני לכת היינו שהתאחדות יהי' נעשה ע"י האדם בעצמו ויהי' לכם א"כ שבת הוא קדושה וקיימא אין האדם גורם לזה שיהי' הכל אחד ואינו יוצא בזה שאינו שלו ולכך צריכין בלא"ה ללולב אפילו בשבת מה שאין כן בשאר הימים שיוצאים בשאינו ג"כ ואינו צריך שלו דוקא וא"כ בשבת שנעשה בלא"ה הפעולה שלולב עושה אינו צריכין ממילא לד' מינים וא"ש ועוד

האריך ודפח"ה:

(נה) עוד בשם הג"ל, להבין הענין מה דתשובה מועיל ומתקן כל הלאוין והעושות שעבר ומצוה אחד של תשובה רוחה כמה עבירות ולאויין אך הענין שכל המצות הוא רק ביטול הפחיתות והגשמייות ולהוציא את האדם מן החומריות (הג"ה ולדעתי זה שאמרו מאי איכפת לו אם שוחט מן הצואר או מן העורף אלא כל המצות לצרף בהן הבריות כמובן, ממני הכותב) וזה הוא בעצמו הפעולה של התשובה

שבטל

זו וחזר להקשר של הקדושה אולם כשחוטא חז' כ"פ ונפסק מהקדושה א"כ אין לו שום מניעת וחשק לתשובה כי במה יחזק א"ע לשוב לבוראו כיון שקשר שלו נפסק ונפגם וממילא אין לו כח במה לשוב אך בשבת שבא נשמה יתירה ובסתם כל איש ישראל [ולא חז' המורדים והפושעים] אפי' אם חוטא מ"ם בשבת שלומד כל היום ומתפלל אינו מוכן כ"כ לחטא כמו כל השבוע שעוסק בצרכי הנוף והולך בשוק וכדומה וממילא הנשמה יתירה שבאה בשבת זו לא נפגמה כלל והקשר שלה חזק ואמין וממילא יש לו דבר המביא אותו לידי תשובה ויוכל לבא לידי תשובה ע"פ ושפיר נקרא שבת תשובה ששבת גורם וכנ"ל:

(נו) עוד בשם הג"ל על מש"כ בתורה כל אשר ינע בבשרה יקדש ופעם כעיקר בקדשים לכ"ע דאורייתא אמר כי בקדשים העיקר היא הפנימיות והפעם הוא גם כן פנימיות כל דבר ולהיפך איסורים הם חיצוניות ודו"ק וזה כונת הנמ' כל כלי שיש לו תוך מקדש והיינו תוך הוא פנימיות וע"כ נקרא כלי שרת קסמה ופרש"י כל דבר חלול נקרא קסמה והיינו פנימיות: (נת) עוד בשם הג"ל ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כי אהרן הוא הלב כמו שהלב מחלק חיות לכל האיברים כן כל השפעות לישראל הי' ע"י אהרן הכהן ומפוע רבינו ע"ה הוא כנגד המוח שהוא השכל כי מרע"ה הוא המלמד תורה לישראל וכמו שהמוח מאיר ללב כ"כ הי' מרע"ה מאיר לאהרן הכהן ע"ה וזה הקרב אליך ובסדרש שגם הכהונה הי' ראוי למרע"ה והפי' שהי' ראוי להיות המוח וחלב כארז

ואז

שבמל בעצמו ומוציא עצמו מן החומרות ונעשה כאין ואפס וממילא מחקן הכל, ומובן מה דמשה רבינו ע"ה תיקן יום הכיפורים לישראל לאחר שירד מן ההר והוא כי משה הי' מדרגתו שהי' נוסף מן החומרות ולכן נקרא משה מן המים משיתיהו והמים הם חומרים והוא הי' נבדל מן זה [ועיין במהר"ל בס' גבורות ד'] וממילא בא ע"י תשובה לישראל שתשובה הוא גם כן הבדל מן הפחיתות והחומרות וכנ"ל:

(נו) עוד בשם הג"ל, פעם למה נקרא שבת תשובה והלא כל הימים הם ימי תשובה אך אמר' בנמ' גדולה תשובה שדוחה ל"ה שבתורה שנ' הן ישלח איש את אשתו והלכה והיתה לאיש אחר חישוב אל' עוד וכו', וצריך להבין הא' אי' ספר כריתות אמכם, וגם בונות מותרת לחזור לבעלה והכא הוי כמו זנות (כמו שנ' ואת זנית רעים רבים) אך הענין שחילוק בין זנות לנשואין שע"י זנות לא נקשרת בהנאות משא"כ ע"י נישואין ולכך מותרת לחזור ע"י זנות, והנה אמרו עבר אדם עבירה ושנה בה חזרתה לו חזרתה מ"ד אלא נעשה לו כהיתר והיינו שכל אדם יש לו קשר וצירוף אל הקדושה ע"י שורש נשמתו שהוא חלק אלקי ממעל ונקשר להקדושה ע"י כמ"ש יעקב חבל נחלתו וזה בעצמו אינו מניחו לחטוא אולם כשחוטא פ"א נעשה הקשר חלש ונפסק קצת ובפעם הב' נפסק כל הקשר וממילא אין לו מניעה לחטא ונעשה לו כהיתר ובפעם הג' שחוטא נקשר רח"ל אל הממ"א וממילא על חטאים כאלו שפיר הוי כמו נשואים שנקשר בכ"ע אחר ותשובה דוחה את ל"ה

שיח שרפי קודש

כשהוא נשכר אז מחבר עצמו לכלל ישראל ונעשה הכל שלימות וזה רומז מחצית השקל שכל אחד לא ה' נתון דבר שלם ומהתחברות נעשה שלם ולזה רומז ג"כ כיור הדגה בעבודה ה' קידוש ידים ורגלים וכן בתרומה ה' טעון רחיצת ידים והטעם הוא דתרומה גם כן עבודה וזה דטעון נטילת ידים לאכילת חולין משום סרך תרומה הכוונה כי כל אכילה צריך להיות עבודה וטעון רחיצה כמו בתרומה אולם בתרומה לא ה' צריך רק רחיצת ידים לחוד מפני שבגדלים לא ה' שום עבודה ועיקר אכילה ה' רק בידים אולם בכל עבודה טעון ג"כ רחיצת רגלים מפני שגם בגדלים ה' עבודה דה' אסור להיות חציצה בין הריצפה אולם לכאורה למה ה' רחיצת ביר ששאל הא עבודה היא רק ביד ימין והגם דששאל מסייע מאי בכך הא מסייע ביד ג"כ כשר אמנם זה רומז להג"ל כיון שהידים יוגקים מהרדי לזה ה' רוחץ ב' ידים שלא יהי' דבר נפרד וכן בכלל ישראל שיוגקים מהרדי צריך חיבור להרדי ודו"ק:

סא) עוד בשם הג"ל, אמר על ויצאו העם ללקיט ולא מצאו וע"ז כתיב ער אנה מאנחם לשמור מצותם היינו שחיללו שבת ולכאורה במה חיללו הא עיקר הח לול שהוציאו את הכלים מהמין מחוץ לתחום והא כשלא מצאו א"כ לא עשו שום תיקון בהוצאה ולא הוי מלאכה אך באמת בשבת יש עשה והיינו שכיתה ולא תעשה והיינו מלאכה ומצות צריכות כוונה וע"כ גזי' שלא עברו על הל"ת דמלאכה העשה דשכיתה לא קיימו שהם סברי שיהי' מן ויהי' מלאכה ודו"ק

ואז ה' כל השלימות רק מרע"ה אסר שלח נא ביד תשלח כי משה רבינו ע"ה לא רצה לעזוב סדרינותו הנבונה כמ"ש במדרש שהי' סתורעס אף על אחיו אהרן צריך להתעסק בנגעים וזה שלא ה' מרע"ה רצה לילך לנאולת מצרים וגם במ"ח שאמר לו הקב"ה לך רד מחמת סדרינותו הנבונה כי להשפיע על כל ישראל ולהשגיח על כאו"א ה' אצל משה סדרינה קטנה מסדרינתו ולא רצה להשפיל עצמו וגם התורה ליתנה לישראל ה' מסרב כי ה' אצלו קשה לעזוב סדרינתו ודו"ק:

גמ) עוד בשם הג"ל, על הגמ' כותית למאור ולא כתית למנחות, אמר הטעם דאיתא בגמ' זכה נעשה לו סם חיים לא זכה נעשה לו סם מות הפי' זכה נעשה לו סם חיים היינו שמתורתו נשפע כל טוב ומדריגות וזה כאשר זכה ותורתו זכה וברורה, אולם לא זכה ותורתו אינו זכה כ"כ עכ"פ נעשה לו סם מות היינו סם למות שמגרש את הרע עכ"פ ממנו ולהשליך מעליו הפחיתות וזה כתית למאור היינו למאור שיאיר לו כל טוב לזה צריך דוקא כתית שלא יהי' שום שמרים וזך לגמרי ואולם למנחות שבאים לבפרה על החטא והרע אין צריך דוקא כתית ומגרש את הרע בלא"ה אפי' אינו כתית וזך וכנ"ל ודו"ק:

ס) עוד בשם הג"ל, להבין אמאי כתיב פרשת כיור בפרשת תשא במצוה דמחצית השקל הלא ה' צריך לכתוב פ' כיור בפ' תצוה נבי כלי המקדש ואמר הדגה מחצית השקל רומז דצריך להיות כל איש שבור בעצמו ולא יהי' בעצמו שלם כי אם הוא שגם אז לא נחסר לו כלום והוא נפרד מהכל משא"כ

לאדם התקשרות להסצוה רק כאמצעות החכמים המפרשים כל מצוה בתורה שבע"פ ודו"ק ודפ"ח: (ג) עוד בשם הג"ל, להבין אמאי לא הי' מן יורד לערב רב רק לישראל כראיתא במדרש וי"ל דהנה מן הי' בזכות משה והכינה כי כל הדברים באים מהארץ מחמת שהארץ מקבלת תמיד כמו נשמים מרקיע וכדומה וגם האדם הנשמי הוא מקבל תמיד לכן כל הדברים הי' מהארץ אולם ישראל כשהי' במדבר הי' מופשטים מחומר לגמרי ולא הי' מקבלים לכן הי' יורד להם מן השמים אשר הוא"כ מופשט מחומר ואינו מקבלת מוולתה וזוהי ישראל לא הי' ראוי לזה רק כשהי' דבוקים במשה שהי' מופשט מחומר לגמרי ושם משה היא לשון הפשטה שהי' מופשט מהכל והלשון מן המים משיתיהו כי מים הוא חומר והוא מופשט מחומר ולכן הי' מן בזכות משה וערב רב שלא הי' דבוקים במשה לא הי' יורד להם מן ודו"ק:

(סד) שמעתי מאדמו"ר וצללה"ה שאמר על הנטרא פסחים ק"כ כתוב אחד אומר ששת ימים תאכלו מצות וכתוב אחד אומר שבעת ימים תאכלו מצות מאי שביעי רשות אף ששה רשות חוץ לילה ראשונה שהיא חובה יעיי"ש והענין דהוציא רק משבעה נוכל להבין דהנה מצה רכז דלית לי' מנרמ' כלום כי ישראל אז ביציאת מצרים לא הי' להם מנרמ' כלום רק מרחמי שמים ולא הי' להם שום זכות שהי' כדאים לנאול כמו שב' ואת ערום וערי' וכמאמר מצה זו שאנו אוכלים וכו' שלא הפסיק בציקים של אבותינו להחטיף עד שנגלה עליהם הקב"ה וגאלם וזה אמונה בלא מעט וזה

אמת

ודו"ק (ועיי' בתוס' ביצה י"ב פסחים ה' ברמב"ל ניד בחלב שסבור לאכול הוי לצורך הכותב) יעיי"ש: (סב) בשם אחי מורי הרב הגאון זצלה"ה אבד"ק נאשעלסק ששמע מאדמו"ר וצללה"ה טסאבא" משוב שהקשה אמאי כתוב פרשת שבת בפ' תשא הציוי בלשון נוכח את שנתותי תשמור ולעיל כפרשת עשרת הדברות כתיב הציוי בלשון נסתר זכור את יום השבת לקדשו הא בשעת מתן תורה הי' במדריגה גדולה וגבוה יותר מלאחר מעשה העגל בפ' תשא ואמר דהנה בכל מצוה שהוא אלקות הארץ ילך אדם לקיימה שהוא נשמי ומאי שייכות יש לאדם הנשמי למצות אלקות אך י"ל דהציוי שהקב"ה מצוה לאדם לעשות כזה יש לאדם התקשרות והוא אתערותא דלעילא ויוכל לבוא לקיים הציוי ולכך נכתב הפרשה בלשון נוכח שאלולי זאת לא הי' באפשר דקיימן מחמת גדלות המצוה ושפלות האדם אולם לעיל גבי מתן תורה שהי' ישראל במדריגה גבוהה מאוד והי' מופשטים מחומר לגמרי לכן הי' יכולים לקיים המצוה בלא צווי לנוכח דוקא ודו"ק (ולדעתי הקלושה ג"ל הכותב דזה הפירוש דאבות קיימו התורה עד שלא נתנו מחמת גודל קדושתם וגם הפירוש אלו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו התורה דיינו היינו ג"כ הי' נוכל לקיים" אף בלא ציווי, וזה פ"י המדרש ג' נקראת מציאה דוד וישראל והיינו כי מציאה הוא דבר הבא מעצמו בלא הכנה ידוע והי' זו כי דוד שהי' כלל ישראל הי' יכול לקיים המצות בלא אתערותא דלעילא וכן ישראל כשהם באחדות נסור יכולים לבוא ממילא להקדושר בכל המצות וכן בכל המצות אין

שיח שרפי קודש

84

נאמן אשר בעת שהרבנית הצדיקה אשת הרב הקדוש סקאצק וצללה היתה חולנית בעיר ווארקיי וגם הרה"ק סקאצק וצללה לווארקיי לבקר את אשתו והי' שם כשמונה שבועות ובעת שבא הרב הק' סקאצק להרה"ק מווארקיי אמר לו שרצונו שלא יהי' שום איש בחדר שיהי' שניהם יחד והתחבא שם אברך אחד תחת הכנדים שתלו על הכותל, ושאל הרה"ק סקאצק להרה"ק מווארקיי ג' שאלות שאלה א' שאל אמאי משמש בעם הארץ [כי משמשו הי' ע"ה] והשיב לו הרה"ק מווארקיי כי אם יקח ת"ח לשמשו יהי' נעשה אח"כ עם הארץ א"כ טוב לו ליקח תיכף עם הארץ לשמשו (ועיין בגמ' פסחים אסור לשמש עם עם הארץ. הכותב) ב' שאל ווי פאלט איהר אויס אנאמלא צו געבן אייער טאכטער חנה הלא חנה היתה עקרה ובתו לא הי' לה אז בנים והשיב הרה"ק מווארקיי הלא נפקדה אח"כ והיתה לה ילדים. ג' שאל ווי פאלט איהר אויס זיך משרד צו ווין מיט הירש ליב (כי הי' איש פשוט בעל בית מווארקיי חותנו של הרה"ק ר"ם וצללה"ה) והשיב לו הרה"ק מווארקיי איידער איך זאל ווארטן ביז איך זאל איהם בעטן האבע איך ניטוהן ווען ער האט מיך גיבעטן (ולי הכותב נראה כי הדברים הנ"ל הי' דברים רמים וגשנבים ורוזן דרוזן ועפ"י פשוטו נראה כי הרה"ק סקאצק רצה רק התשובות מהרה"ק מווארקיי (ועיין בגמ' מועד קטן בר"ש בן חלפתא שהלך רשבי' לברכו ואמר להם כו"ע"י"ש) ובעבור זה נפקדה בתו חנה כי פתח הצינור וכן בשני השאלות הנ"ל ג"כ היקן דברים רמים כמובן וחזן

אמת ואמונה בלידה אבל בשביעי של פסח בשעה שעברו ים ראתה שפחה בים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי וראו בחוש גדולת הקב"ה א"כ לא הי' צריכים לאמונה כי ראו בעין ואמרו זה אלי ואנוהו, וזה אמת ויציב בשחרית וידוע מכתבי האר"י כי הוא אור החזון על הששת ימים א"כ שפיר הי' מקורם מזה טובה אבל בשביעי רשות כי אינם צריכים למצה אמונה בשביעי מה שרואים בחוש וממילא גם למפרע על ששת ימים ג"כ רשות כמובן משא"כ לילה הראשון חובה מצד מצות הקב"ה והאריך הרבה בזה:

מה שמעתי מר' בן ציון ג"י שפערן מפה ששמע מסקור נאמן שאדמו"ר הרה"ק ר' יצחק מווארקיי וצללה"ה נסע פעם אחד דרך עיר איוביצא והלך להרב הקדוש הצדיק יס"ע מ' מרדכי יוסף וצללה"ה ובתוך הדברים שאל לו מדוע נסע מאדמו"ר וצללה"ה סקאצק והשיב לו הרה"ק ר' מ"י וצללה"ה כי כך הי' מן השמים ואמר לו הרה"ק מווארקיי הלא מצינו בשמואל ששמע קול מן השמים בשכבו בהיכל ד' וירץ אל עלי הבן לשאול לו וכן בפעם שני ער ששמע בפעם הנ' והלך אל עלי הבן לשאול ואמר לו עלי כי ד' קרא לו ואם ישמע עוד יאמר דבר ד' כי שומע עבדך יעיי"ש וכי נוכל לומר ששמואל לא ידע ולא הבין אשר ד' קורא לו ומן השמים הוא הקול ולמה הלך אל עלי אע"כ נשמע מזה שאף שמן השמים הוא עב"ז צריכין מקורם לשאול לרבו:

מה שמעתי מהנ"ל ששמע מסקור

והאיש עמד והמתין ושאל לו אמאי עומד והלא כבר שמע תשובתו ויוכל לילך ועדיין עמד ולא הלך ושאל עוד הפעם אמאי עומד אז התמרמר האיש הנ"ל וסיפר לו את כל וניכחת כי אין כונתו להציע השירוק כי יודע היטב שאין שירוק הלז לפני הרה"ק הנ"ל אך כונתו על הב' והובים על שבת ואמר לו הרה"ק הנ"ל דא יתייבש את עצמו ואדרכא ירויה בזה שכר שדכנות והלך אל השאנק ולקח א' ר"ב ונתן לו תיכף ואמר לו כי עוד ירויה בזה הרבה והאיש משתאה וראה רוח קדשו:

(טז) ושמעתי אשר הרה"ק מהר"ם זצלה"ה סווארקי

בימי ילדותו עשה מעשה ילדות ורכב על עז וכדומה וסירב ר' הירש ליב בהשירוק ודוקא רצה לנתק השידוכין ואמר לו הרה"ק ר"י זצלה"ה אביו שמכניח לו שיהי' לו נחת ממנו ועוד יאיר את העולם וכן הי' כידוע:

(ע) ושמעתי מהחסיד ר' ישראל אלי' זל מפה ששמע

ממקור נאמן אשר פעם אחת שחק הרה"ק ר"ם זצ"ל בקארטין בהיותו עוד נער ורצה אחיו הרה"ק ר' י"ד מאמשינאווי נ"כ לשחק ולא הניח לו אחיו הרה"ק ר"ם ואמר לו שאם תניד התורה שאמר אבינו הרה"ק בעת הדלקת נר חנוכה אז יהי' כך הרשות נ"כ לשחק ושניהם לא הי' אצל אביהם זצלה"ה בעת הדלקת נר ובעת אמירת התורה ואמר לו הרב הקדוש מאמשינאווי אמור אתה התורה ואמר לו התורה ונכנסו שניהם לאביהם זצלה"ה לשמוע מאביהם הרה"ק אם אמת ונכון שאמר התורה הלו והי' באמת

אות

וחזן מזה הנ' שאלות מקצצק הי' על התחלה והס' דהנ' תשו' סווארקי הי' על הסוף ותכלית סוף מעשה תחילת מחשבה שראה הרב הק' סווארקי ברוח קדשו הסוף וכן הי' צריך להיות סוף השמים ואחר כך ראה הקאצקער שמתנועע הבגדים א"ע על הכותל והבין שאיש אחד יש שם ואמר כקול גדול עם איז א חוצפה עם זאל זיך גיפונען דא א מענטש איך האב גיזאגט עם זאל קיינער נישט זיין ומחמת הדיבורים הללו אחזה רעד ובהלה ופחד להאכרך הלו ומרוב פחד ברח מתחת בגדים לחוץ ולא הוציא את שנתו ר"ל האכרך הנ"ל:

(סח) ושמעתי מהנ"ל נופא דעובדא הא"ך שירך א"ע

הרה"ק סווארקי עם ר' הירש ליב ע"ה סווארקי הנ"ל כי מנהגו של הרה"ק סווארקי הי' שכל שדכן שבא אליו והציע לו שירוק אף שירוק לא טוב ולא נכנס באוניו עכ"ז נתן להשדכן שתי והובים והי' סווארקי בעה"ב אחד איש נכבד שהי' יורד רח"ל ונעשה עני גדול ופעם אחד לא הי' לו בשום אופן על שבת והתבייש א"ע לבקש גרבה והתיישב א"ע שילך להרב הקדוש סווארקי ויציע לו שירוק ויהי' לו עכ"פ ב' והובים על שבת אך לא הי' לו שירוק עכורו ונתיישב ברעתו שיציע עם ר' הירש ליב הנ"ל אף שירוע שאין זה עכורו עכ"פ ישיג הב' והובים וכן עשה והלך לפנים וחשב שבדאי יצעוק עליו היאך עלה על דעתו להציע שירוק כזה אך כאשר הציע לו השירוק השיב הרה"ק סווארקי טוב ויתיישב את עצמו מזה וידבר עם ז' הרבנית משירוק הלו ולא נתן לו כלום

שיח שרפי קודש

מצוך חיום תשמרון וגו' אין אלע:
ווינקעלעך:

עו) עוד סיפר לי הרב הג"ל אשר
פעם אחת ישבו אצל
שלחן הרה"ק ר"ם מווארק' איהו
שעות ולא נשמע אף דיבור קל כי
הי' מורא גדול ודרך ארץ מאוד
ואף זכוב על הכותל נשמע פריחתו
כך הי' נודל השתיקה ואחר ברכת
המזון אמר הרה"ק מביאלע איז
דאס היינט ניוועזין אביש ער
האט מיט מיר גילערינט און נ"י
טרענט די אדערין און איך האב
מיך נישט געלאזט איך האב איהם
ניענטפערט אויף אלע זאכען וואס
ער האט מיך נופרענט והי' פלא
כי לא נשמע שום דבר אך הכל
הי' במחשבה והי' ברמיה:

עו) שמעתי מר' ב"צ נ"י בפה
אשר בעת שנסע הרב
הקדוש ר"י וצללה"ה מווארק' פנע
בדרך להרה"ק מסאגעלניצא וסיפר
לו שנוסע לקאצקער ושאל המא-
נעלניצער למה ניסע לקאצק כי
הי' להם קצת מחלוקת כידוע ואמר
לו שאהבתינו הוא אהבה שאינו
תלי בדבר אהבה אמיתית [אהבה
כזה היא בלתי טעם כמובן, הכותב]:

עח) שמעתי אשר ארמור' וצללה"ה
מסאכאטשוב פנע
פ"א על הבאתן את הרה"ק ר' ש"ב
וצללה"ה מווארק' שנפטר באה"ק
ושאל לו האיד נוסע ואמר לו הרב
הקדוש ר' ש"ב וצללה"ה שנוסע
על היא"צ ואמר לו אדומ"ר
מסאכאטשוב שיותר טוב ללמוד
מדיסע על היא"צ וסיפר לו שאחרי
פטירת הרבי ר' בונם מפרשיסחא
וצללה"ה נסע חמיו הקאצקער
וצללה"ה לפרשיסחא על היא"צ והי'
שם הרה"ק ר"י מווארק' גם כן
וכאשר

אחת באות ברות קרשו וזה הפלא
ופלא ואמר לו אם כן מענטש די
שפילען:

עא) שמעתי שפעם אחת בעת
החתונה אמר הברדן
בוה"ל נידאווינט און גילערינט און
נאט גערינט, וזמר אחריו הרה"ק
ר"ם וצללה"ה בניעון הידוע נישט
נידאווינט און נישט גילערינט און
נאט נישט דערצערנט:

עב) ידוע המעשה שבעת החתונה
קדו הרה"ק ר"ם עם
אחיו הרה"ק מאמשינאווי והניח
הרה"ק מאמשינאווי את ידיו על
כתף אחיו הרה"ק ר"ם והלך הרב
הקדוש ר' דוב וצללה"ה מביאלע
ולקח את ידו של הרה"ק מאמשינאווי
מהכתף של הרה"ק ר"ם כי אינו דרך
ארץ והי' להרה"ק מאמשינאווי
וצללה"ה חולשת הדעת על הרב
הקדוש מביאלע ומאז והלאה הי'
להרה"ק מביאלע חולשה על אותו
היד:

עג) שמעתי מהרב הנאון החסיד
ר"ם וצללה"ה אב"ד
דפה אשר הביאלער אמר מי
שיאמר לי שהכיר את הרה"ק ר"ם
מווארק' וידע אותו אלך אליו אפי'
ארבעים פרסאות (ואף אדומ"ר
הרה"ק מקאצק לא הכיר איתו אף
שנסע אליו כן אמר לי):

עד) עוד סיפר לי הרב הג"ל אשר
פעם אחת ישב הרה"ק
ר"ם מווארק' כל הלילה עם החסידים
ולא נשמע אף דיבור קל והי' דרך
ארץ גדול ולבסוף אמר בוה"ל
וואויל דעם יוד וואס ווייסט אז
אחד איז מייטש אחד (והם דברים
רמים):

עה) גם נשמע ממנו פעם אחת
כל המצות אשר אנכי

ח' הרב הקדוש ר' אברהם מרדכי וצללה' חשבו לחתן שלו עבור בתו ושלה לו תמיד מתנות ופריסת שלום וכתב לו תמיד ושאל אחריו וכן חשב הנה"ק מביאלע נ"כ וכאשר הגיע הבר מצוה של בנו בהגיע לו י"ג שנים נסע לאדמו"ר מקאצק לפר לו מהשירדך ושיקח גם הסכמתו בעבור שה' נ"כ שמו אברהם רק ה' לו עוד שם מרדכי וכאשר בא לקאצק ושאל לו מהשירדך אמר הקאצקער וואס אברהם'לי איז דאך מיינער וכן ה' כי לקח אותו לחתנו כידוע ובעת החתונה שלו בא הרה"ק ר' א"ם וצללה' לקאצק ושם א"ע מאוד ורק עם הרב הקדוש מביאלע אביו עוד מסחרת יום החתונה איזה שעות על היום בהשוק דביאלע אף כי ה' צריך עפ"י השכל להיות לו חולשת הרעת כי חשב לבסח שהוא חתן שלו והוא עילוי ספולין וחשבו בטח שיהי' נאון וקדוש כאשר ה' באמת עכ"ז הראה קדושתו בזה:

(פב) שמעתי שמעס א' בא נאון א' להחידושי הרי"ם בווארשא ודיבר עמו בתורה ובפלפול ואמר הח' הרי"ם אני הולך מכאן ותוכל לדבר עם אברך הלז נ"כ בתורה כי הוא נאון והרה"ק רא"ם הגיע הווינעל להישין הילד וחשב הנאון שבטח אינו יכול ללמוד:

(פג) שמעתי אשר בעת שהי' הרב הקדוש ר"י טווארקי מענטש אצל הנגידה והחשובה תעמער'ל מווארשא [היא היתה ש"ב שלי מצד אבי ואני יידע היאך וידעתי כי היתה נ"כ מאפאטשנא] ה' שם איש אחד עמו בהיער והרב הקדוש טווארקי סיפר לו את כל ואמר להאיש שמותר לננוב ולנוול מעט מהארון הכה"ב ואני

נ"כ

וכאשר בא הקאצקער אמר אל טווארקער הנ"ל בזה"ל יצחק איך בין נישט נעקומען על היא"צ איך בין נישט קיין קברות יוד איך בין צור נעקומען זיך ועתה מיט דיר כן אמר (והם דברים רמים ונשגבים ורזי דרוזין כי אין לנו לדמות אליהם וגדול מאוד להתפלל על קברות צדיקים, ממני הכותב):

(עט) שמעתי מהחסיד ר' יחיאל משה ז"ל מפה שאמר בשם הרה"ק הנאון ר' דוב וצללה' מביאלע הפעם שאין יושבין בליל שמיני עצרת בתנ הסוכות בסוכה רק ביום משום דבההורה כתיב רק שבעת ימים תשבו בסוכות והא דלילה חייב בסוכה הוא רק מנ"ש דמ"ו מ"ז דתנ המצות ולהרמב"ם מה דילפינן בק"ו או מנ"ש היא רק מדרבנן וא"כ בליל שמיני הוא ספק דרבנן ולקולא משא"כ ביום הוא ס' דאורייתא ולחומרא (והוא רק לפיפולא כי לדין יש תשובה):

(פ) שמעתי אשר הרב הקדוש ר"י טווארקי וצללה' שיבח את הרב הקדוש ר' אברהם מרדכי וצללה' בן החידושי הרי"ם אבי אדמו"ר מנור בעל שפת אמת וצללה' למאור ואמר שאינו מקנא להרה"ק ר' אברהם מרדכי הנ"ל שיש לו אב נאון כמו הח' הרי"ם אך מקנא להרה"ק רי"ם מנור וצללה' שיש לו בן נאון וקדוש כמוהו היינו ר' אברהם מרדכי'לע וצללה'ה:

(פא) שמעתי שסיפר הרב הנאון הקדוש ר' זאב נחום וצללה' אבר"ק ביאלע אבי אדמו"ר הנה"ק מסאכאמשוב וצללה' בעל אנודות אוזב אשר בהיות בנו מסאכאמשוב וצללה'ה עוד ילד

שיח שרפי קודש

88

מאותו לבוש ולבוש א"ע בלבוש
אחר ור"ל:

פה) סיפר הרה"ק מאלכסנדר הנ"ל
אשר להכיר בין כשר
למריפה זה אינו פלא וביכולתו של
כל ישראל כשר אבל זאת לפלא
מה שסיפר מאביו הרה"ק ר"פ
מנריצא שאכל פעם אחת עמו סעודה
ונתנו להם בשר ודגים ולא רצה
אביו לאכול וסדרך ארץ לא אכל
הוא ג"כ אז שלחו אתרי המשרת
ושאלו מה הוא עם הבשר הלו
ודרש וחקר ואמרו שהוא כשר אך
הי' משחיטת שוחט אשר הרה"ק
ר"פ וצללה"ה הי' לו גדר שלא
לאכול משחיטתו ואמר אביו הרה"ק
אליו בני אחה רשאי לאכול כי
הוא כשר אך לי יש גדר שלא
לאכול משחיטתו א"כ הי' כשר
באמת רק מחמת גדר הכיר ג"כ
כמו מריפה זה לפלא [מזה נראה
קדושתו ואנן מה נענה אבתרן]:

פו) סיפר לי ר' ביצ' ג"י מפה
שסיפר לו זקינו התריף
החסיד ר' נח מוואדיסלא וצללה"ה
שהוא הי' מלמד אצל הרב הקדוש
סקאצק וצללה"ה ולימד עם נכדיו
הרה"ק ר' ישראל וצללה"ה ספילאו
ואחיו הרה"ק ר' יושע וצללה"ה והי'
מנהגו שבכל שבת ושבת הי'
מוכרחים להגיד לפני אדמו"ר סקאצק
את למודם מכל השבוע ולהגיד
פלפול וחידוש של רבם הג"ל שהי'
חריף גדול ופעם אחת הי' התריף
ר' נח וצללה"ה מרוד בכל השבוע
ולא הי' פנאי ללמוד אתם ולהגיד
חידוש וכאשר בא ערב שבת ולא
חידש כלום דקח ישועות יעקב
מהרב הגאון מלעמבערג והגיד להם
פלפול מסנו שנידו לפני זקנים
וצללה"ה והרה"ק ר' ישראל הי'
עלם

ג"כ נוגב מעט ואז סיפר האיש
הג"ל אשר כך וכך נגב ונוגב עוד
וצעק הרה"ק וצ"ל בקול גדול הוי
ואביו וכי כך דמיתי א"כ אתה
נגב בפשום והיתכן כזאת לעבור
על התורה ולנוגב בשאט נפש אני
דמיתי לנוגב רק מעט זמן וללמוד
תורה אבל לא לנוגב ממש ומאז
והלאה נעשה האיש בעל תשובה
[ולי הכותב נראה עם זה
לפרש קי' הגם' קבעת עתים לתורה
היינו אם גזלת מעט פנאי כמו
שנאמר וקבע את קובעיהם נפש
ומתורץ עם זה קי' התוס' דשואלים
תחילה נשאת ונתת באמונה והכא
אמר תחילה קבעת עתים דשאלה
חד הוא דאם לא נשא ונתן באמונה
א"כ מכש"כ שהי' לו לנוול מעט
פנאי וק"ל]:

פז) שמעתי שסיפר הרב הקדוש
ר' יחיאל וצללה"ה
הרבי הזקן מאלכסנדר כי פעם
אחת בא אברך חסיד להרה"ק ר"י
סווארקי בקובלנא על חותנו בעל
הבית שאינו רוצה ליתן לו מזונות
שיוכל לעסוק בתורה ועבודה ושלח
אחרי חותנו הבעה"ב ודיבר עמו
הרבה ארוכות וקצרות ולא הועיל
כלום כי הבעה"ב לא רצה ליתן
אוזן קשבת לדבורו אז אמר הרב
הקדוש סווארקי להרה"ק ר' פייווילי
מנריצא אביו וצללה"ה פייווילי מען
מוז זיך בייזערין אך לכעס מוז
מען זיך אן מוהן א אנדערע קא-
פאטע וצוה ליתן לו מלבוש אחר
ללבוש א"ע וכאשר לבש א"ע אמר
נו פייווילי בייזער דרך ולא ענה
כדום והבעה"ב הג"ל לא הוציא
שנתו [אמר הכותב מזה נוכל ללמוד
מוסר השכל אשר אסור להיות
בכעס ואם מוכרח להיות בכעס
קעטר מצוה צדיכים להפשיט א"ע

מורי ויל שאמר על הכ' תלים פ"ד
אשרי אדם עוז לו כך מסילות
בלבבם שאיש שיש לו בטחון על
הקב"ה והקב"ה עוזר לו בודאי אז
רואה שכל העצות ותחבולות ומסילות
שחשב נשאר בלבבו וזה מסילות
נשאר בלבבם וק"ל. ואני הכותב
אמרת בזה פירוש הכתוב נ"כ רבות
מחשבות בלב איש ועצת ד' היא
תקום כאשר ד' עוזר לאיש רואה
שכל תחבולות ומחשבות נשאר בלב
איש אך עצת ה' היא תקום והוא
יציא מכה אל הפועל :

(פס) אאמ"ו אמר הפירוש גם אויל
מחריש חכם יחשב,
היינו אף אם אויל מחריש ואינו
מדבר כלום עכ"ל החכם יחשב אף
כי גם הוא מחריש מכל מקום
ניכר החכם :

(צ) אאמ"ו אמר הפירוש על מאמר
כן סירה הובא בגמרא
חגיגה וסנהדרין במופלא ממך אל
תחקר במכוסה ממך אל תדרוש
במה שהרשית התבונן כי אין לך
עסק בנסתרות היינו במה שהרשית
ומותר לך לחקור ולדרוש עכ"ל אין
אתה יודע מזה תראה שאין לך
עסק ואסור לך לחקור בנסתר וזה
הפירוש ממה שהרשית מזה עצמו
התבונן שאין לך עסק בנסתרות
כמאמר הרמב"ם משרי אחזה
אלוקי בקי' הירועה ובחירה ונכון
מאוד :

(צא) אמר בדרך צחות על הכתוב
ואתחנן ומי נני גדול
אשר-לו אלקים קרובים אליו היינו
למשל אם איש יש לו קרוב והלך
אל הקרוב שיעזור לו או בפעם
ראשון וב' ונ' עוזר לו אך אתר כך
כבר נתיישן ואינו רוצה לעזור לו
בכל יום ויום אבל מי שיש לו

עלם. טוב ובעל תפיסת גדול והלך
לפנים והניד הפלפול בשם ר' נח
וכאשר שמע הפלפול קרא לר' נח
ואמר לו נח גם אתה מביט
בלעמבערגער ספרים [היינו הישועות
יעקב], והחריף ר' נח ויל אמר
שהוא יכול להעיר שמעולם לא
הבית הקאצקער בישועות יעקב
אך חי' רוח קרשו בבית מדרשו :

(פז) סיפר לי אאמ"ו וצללה"ה בעת
החתונה של בן הקאצ-
קער ר' משה'לי וצללה"ה בשבת
קודש חי' שלחן וכבר חי' זמן רב
שלא חי' פיש והי' אז הרבה אלפים
חסידים והחידושי הריו"ם עמד
אצל הפתח ולא הניחו רק יחירי
סגולה וכאשר אאמ"ו לא חי' יכול
לדחוק א"ע וגם חשב שבטח הוא
לא יכנס לפנים ע"כ הלך עם גדולי
חסידיו אחות וישבו כך זמן בבית
ודברי חסידות וישבו כך זמן בבית
משנה ובתוך כך אמר הקאצקער
לסלא כוס יין עבור וואלף לארזער
וקראו לאאמ"ו ואמרו שאינו בכאן
ולא הניח לחלק יותר רק צוה
להמתין כי וואלף ישט בפה וקראו
עוד הפעם ואמרו שאיננו אמר
הקאצקער שיקראו עוד הפעם וואלף
לייב פאמטשנער אזוי הייבט ער
וקראו הרבה פעמים ולא חי' מי
שילך לחפש אותו והמתין כשעה
עז' אה"כ חקקו להלן וכאשר בא
אאמ"ו חי' רעש גדול בין החסידים
וחשבו שהוא צדיק מפורסם ובאמת
גם אאמ"ו התחרט ע"ז כי בטח חי'
כונה גדולה בזה והרה"ק ר' ישראל
ספילאווי סיפר לאחי מורי הנאבד"ק
נאשעלסק המעשה זו שהוא חי'
עומד תחת הכסא של הקאצקער
ושום איש לא הבין את זאת :

(פח) בשם אבי ד"ל, שמעתי מאבי

שיח שרפי קודש

וצללה' שתי אברכים לשאול ממנו מה לסתור ולעסוק אמר להם שיעסקו עם יאכטין והוא בעצמו ה' סוחר גדול ועסק בהרבה מסחרים וראה שהמסחר עם יוכטין הוא טוב מכל המסחרים ועסק עם מסחר הלז והצליל והאנשים סברו וחשבו שהרבי חושב מסחר עם עורות שהוא כלשון אשכנז יאכטין אמר להם הרבי היינו מסחר דקבל עול מלכות שמים ועול כלשון אשכנז יאכט וכשור לעול וחמור למשא וטוב לנכר כי ישא עול מנעוריו:

צה) שכחתי לעיר באות ד' שמעתי מאבי וציל וכן מאחי הרה"ג וצללה' שפעם אחת ה' הרה"צ הקדוש ר' אברהם אבא מע"ה חולה והוליקתו לעיר אחרת לרופא הלך בנו הרב הקדוש ר' קלמן וצללה' לפני העגלה ולקט כל האבנים קטנים מן הדרך והחול כדי שלא יתנועע א"ע העגלה עם החולה ויהי' לו צער והלך כך כל הדרך עד ג' פרסאות ועוד שמעתי ממנו הרבה נפלאות:

צו) שמעתי מהרב הג' מ' יצחק בצלאל מיוארשא ש"ב ששמע מאביו הרה"ה פנחס ליבוש ז"ל מלאדו ששמע מזקינו הרה"צ מוהרה"ה וצ"ל מאלכסנדר שסיפר בשם הרבי ר' בונם וצללה' אשר סיפר בשם הרבי מלובלין וצללה' שהפליג מאוד בשבת הרבי ר' יונתן וצללה' ואמר שהי' להרבי ר' יונתן נשמת ר' אליעזר הגדול (ר') אליעזר בן הירקנוס) ואמר עם איז ארחתנות אויף די נשמה ווען זי קומט אראפ אויף די וועלט האט זי נעביך קיין מנוחה נישט ומשה' ה' לר' ר"י מחלוקת:

צז) שמעתי מאברך ר' העניך מארגינשטערן

הרבה קרובים או בכל פעם הולך אל קרוב אחר והוא חדש אצלו ויש לו ישועה ומשל אל הקב"ה שהוא לכל איש כמו הרבה קרובים לאין שיעור וסוף ובכל רגע ורגע עוזר לו ואינו נתיישיש אצלו כמו בכל פעם קרוב חדש והוא דרך צחות:

צב) שמעתי בעת שנולד לאדמו"ר מסאכאמשאב וצללה' בנו אדמו"ר הקדוש ר' שמואל וצללה' והלך לחתונה אדמו"ר מקאצק לשאול לו איזה שם יקרא לו (זה ה' קודם הברי"ם) וכאשר בא לפנים התחיל הקאצקער לדבר עמו בתורה וחרירות וחסידות כמו שלשה שעות והרה"ק מסאכאמשוב ה' תפוש ברעיוני הנשנות ושכח על מה בא לפנים וכאשר רצה לילך לחוץ אמר לו הקאצקער הלא באת אורות קריאת שם להגולד איזה שם תקרא לו אז הודה לו שבאמת בא עביר זה ורה"ק ה' אצלו:

צג) בעת שהי' אדמו"ר מסאכאמשוב באלכסנדר אצל הרב הג' הקדוש הצדיק מ' יחיאל וצללה' לבקרו בעת שהי' חולה ה' הרבה אנשים בחדרו ולא הניחו לנות א"ע מעט ובעת שרצה מעט לטעום ולאכול אמר שילכו האנשים מחדרו ואמר בדרך צחות מה זה שאומרים כליל שבת למלאכים שלום עליכם וברכוני לשלום ובואכם לשלום וצריכים לשמוח עם המלאכים ועכ"ז אומרים תיכף צאתכם לשלום ופוטרו אותם ממנו אך בעת שרוצה לאכול אומרים גם למלאכים תלכו מעט עד אחרי אכילה צאתכם לשלום והוא צחות:

צד) שמעתי שבאו להרבי ר' בונם מפרשיסחא

אחר את הכוס יין וסיפר הרה"ק הנ"ל שהי' פעם אחת בכפר ובא אליו הכפרי בבקשה שישאל לבנו את לסורו ושאל לו מה לסר ואמר המסנה ביצה שנולדה ביו"ט ב"ש אוסרים תאכל וב"ה אוסרים לא תאכל ושאל אותו ומה עושה הילל עם ביצה זו והשיב בן הכפרי בעת שהילל כאן אין אוכלים אותה אך בעת שהילל איננו אוכלים אותה (ווען הילל פארט אב שליווערט מען עם אריין) זה אמר בדרך צחות והי' לו כונה בזה כמובן :

ק) שמעתי מהנ"ל שאמר פעם אחת על הנמ' ברכות במשנה הקורא ק"ש מכאן ואילך לא הפסיד כאילו קרא בתורה ואמר הפירוש כמו שקוראין בתורה פ' מועדים בשבת שאינו אותו יו"ט כמו פ' אמור ופ' ראה ופ' פינחס אף שאינו זמן יו"ט מ"ס בקריאת פ' המועדים מושכין הזמן על אותו שבת כאילו הי' באמת אותו זמן הכ"ג בקריאת שמע אף שהוא אחר זמן הק"ש מ"ס מושכין הזמן על אח"כ כמו בקריאת התורה :

קא) בזמירות לשבת המאחרים לצאת מן השבת ומטהרים לבוא שמחים לשמרו ולערוב עירובו דקשה שהי' לו לכתוב מקורם המטהרים לבוא אמר בשם הרבי ר' כונם שהיא להפארת המליצה בחרוז לבוא ואמר הרה"ק הנ"ל פירש ע"ז שלא כוון כפשוטו אך זה הפי' רהנה אמרינו בנמ' אלמלא שמרו בניי שתי שבתות מיד ננאלו אין הפי' שישמרו רק שתי שבתות לבד ובימי החול באמצע יעשו מה שלבם חפץ רק שישמרו שתי שבתות ובאמצע ימי החול ניכר בלי הפסק וזה הפירוש המאחרים לצאת

מן

מארינשטערן ששמע מאביו ר' יצחק הנ"ל אשר הי' מעשה אצל זקינו הרב הצדיק אדמו"ר מאלכסנדר וצללה"ה שאיש כפרי אחד שלח קוויטעל עבור חולה עם שלשה רוי"כ פדיון לאלכסנדר ע"י הרב דעירו וכאשר בא הרב להרה"צ הנ"ל עם הקוויטעל הי' דבוק ברעיונות ולא ראה אותו כלל ואחר כך ראה ושאל לו מבוקשו ונתן לו הקוויטעל והג' רוי"כ הניח על שלחנו וכאשר קרא הקוויטעל וראה בהקוויטעל הכפרי ששולח לו ג' רוי"כ ושאל היכן הג' רוי"כ ואמר לו שמונחים על השלחן שהניח אותם שם וחפש על השלחן ולא הי' ושאל עוד שתי פעמים היכן הג' רוי"כ והרב השיב כניל וחפש ולא מצא ואמר הרה"ק הנ"ל בהקפדה א תוצפה אראפ צו נעמין פון מיין פיש געלד ולקח גר וחפש על הקרקע והי' מונחים בזוית הבית להלאה מכורכים ומטושטשים :

צח) גם סיפר לי הנ"ל שפעם אחת באו אליו בבקשה עבור מקשה לילד והי' בידו אז מאבאק שקעטעלי ואמר הרה"ק הנ"ל אשר פעם אחת באו ג"כ בבקשה על מקשה לילד להרבי ר' בונם ופתח המאבאק שקעטעלי שהי' בידו ואמר כמו שאני פותח המאבאק שקעטעלי בידי כן יפתח ד' את רחמיה של המקשה לילד וכן הי' וכאשר סיפר הרה"ק מאלכסנדר עשה הוא ג"כ בעצמו כך שפתח המאבאק שקעטעלי וכוו הרנע ילדה המקשה לילד :

צט) פעם אחת אמר בדרך צחות שקרא להרב החסיד ר' חילל מבארנוב ויל השלחן שישחה כוס יין ולא הי' אז ושחה הנד

שיח שרפי קודש

ישינוהו כמו שהי' מקודם שהשינו הברכות והנה תרנום יהונתן פי' שמענת קין הי' כי לית דיון ח"ו והשיבו הבל כי ליכ' היא כי באמת יש דין רק מפני שמעשיו טובים הם ממעשיו של קין לכן שעז ד' אל מנחתו ולא אל מנחת קין ומקורם כתוב והבל הביא גם הוא מברכת צאנו משמע שהוא הי' עניו ולא הי' חשיב בעיניו להביא מנחה לד' רק עשה עצמו כמפל' ועי' מנחת קין אולי גם מנחתו יתקבל **לכ** כתיב גם הוא ואח"כ כאשר שעה ד' אל מנחתו נהנה בלכבו לאמר כי מעשיו הטובים נרמו זאת וזה הי' חטא של הבל ודו"ק:

(קד) רש"י אמר עז' הפסוק אלה תולדות יעקב יוסף כל מה שאירע ליעקב אירע ליוסף זה נשטם זה נשטם זה אחיו מבקש להורגו וזה אחיו מבקשים להורגו והקשה מה הרמיון הלא עשו ביקש להרגו ליעקב מצד רציחה על שהי' שונאן אבל ליוסף הלא בקשו אחיו להורגו מצד הדין כפירשי' על וילכו דותינה תי' כי הנה הרבי ד' בונם וצ"ל הקשה למה אנו מנגים את עשיו וכועסים עליו על שהי' רשע ורע בעיני ד' הלא זה לטובתו מה שהי' רשע וטוב לו ויכול לעמוד לנגידו להרע אותנו איך הי' אם הי' עוד טוב וצדיק הלא בלע אותנו ועשה חלילה עם שונאי ישראל כלי' ותי' הוצ"ל אם הי' טוב הלא הי' נכנע תחת יעקב ולא הי' רצה להרע לנו מאומה והי' הכל אחד כן הי' ביוסף על שלא רצו להכניע תחתיו כחלום יוסף שהם ישתחו לו ועי' צץ ופרח כל השנאה ודו"ק:

(קה) שמעתי מר' בונם מלמד

מעשה

מן השבת שעבר ומטהרים לבוא בשבת הבא אך שמחים לשמרו כאמצע ניכ' ולערוב ערובו היינו תערובות בשתי שבתות הגיל בלי הפסק:

(קב) שמעתי מהג"ל אשר פעם אחת לקח המשמש שלו מעות סחסיד א' שלא מדעתו ואמר לו מצינו באלישע שאמר לניחוי בשעה שלקח הכסף מנעמן צרעת נעמן ידבק בך וקשה אמאי לא קילל אותו בעת שאחז לשונותיו בין דר' כמו שדרשו בנמ' לרחפת בין הוד יפיה וזת עבירה יותר גדולה מזו שלקח הכסף שנתן לו ברצונו אך התירוץ בעת שניחוי אחז אותה בין דר' וידע שעשה עבירה והלך בשברות הלב ובתשובה אך בעת שלקח הכסף הי' אצלו כהיתר ואדרבא חשב שרימה את רבו ורבו איננו יודע מזה ואינו עושה עבירה בזה ומש"ה קילל אותו ולהשמש הג"ל הי' כג"ל:

ידידו עוז הדושה"ש וש"ת ומברכו בכתיבה וחת"ש כחפצו וחפץ המעתיר ש"כ המברכו בכמ"ס ולשמוע ולהשמיע אך טוב כל הימים.

חנוך העניך אורנר אב"ד
דק"ק לאסקראוו

בשם הגה"ק ר' אברהם וצללה"ה
מסאכאמשוב.

(קג) מה הי' חטא הכל שנהרג, אמר כי הר"ר בונם וצ"ל פי' ובאו עליך כל הברכות האלה והשינוך הכוונה שאחר הברכות יהי' באותו מדה שהי' מקדם ולא יתנאת בדרך ורם לבבך ושכחת רק הברכות